
آثار و برکات دعا برای
امام زمان ع

بسم الله الرحمن الرحیم

آثار و برکات دعا برای امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

نویسنده:

محمد تقی اصفهانی

ناشر چاپی:

مسجد مقدس جمکران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام

مشخصات کتاب

سرشناسه : اصفهانی ابوالحسن ۱۲۴۶ - ۱۳۲۵.

عنوان قراردادی : کنزالغنایم فی فوایدالدعاءللقایم (علیه السلام)

عنوان و نام پدیدآور : آثار و برکات دعا برای امام زمان (علیه السلام)/ مولف محمدتقی موسوی اصفهانی؛ تحقیق و تحریر احمد سعیدی.

مشخصات نشر : قم مسجد مقدس جمکران ۱۳۸۸.

مشخصات ظاهری : ۹۶ص.

شابک : ۸۰۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۲۳۷-۴

وضعیت فهرست نویسی : برونسپاری (فاپا)

یادداشت : کتاب حاضر با عنوان " راز نیایش منتظران" در سال ۱۳۸۰ توسط موسسه فرهنگی انتشاراتی مکیال بدر منتشر شده است.

یادداشت : کتاب حاضر باز نویسی کتاب" کنزالغنایم فی فوایدالدعاءللقایم (علیه السلام)" است.

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر : راز نیایش منتظران.

موضوع : محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم ۲۵۵ق -

موضوع : دعای امام زمان (عج)

موضوع : مهدویت-- انتظار

شناسه افزوده : سعیدی، احمد، ۱۳۴۶ -

رده بندی کنگره : BP۲۲۴/۴/الف۶ر۲ ۱۳۸۸

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۶۲

شماره کتابشناسی ملی : ۱۸۴۹۷۷۲ر

ص:۱

اشاره

مقدمه ناشر

کتاب پیش روی شما، بازنویسی و تحقیق کتاب کنزالغنائم فی فوائد الدعا للقائم «عجلّ اللَّه تعالی فرجه الشریف» تألیف مرحوم حضرت آیت اللَّه محمّد تقی اصفهانی می باشد که در مؤسسه علمی فرهنگی تعالی و توسط برادر محقق حاج احمد سعیدی بازنویسی و تحقیق و مصدریابی شده است تا منتظران و مشتاقان ظهور حضرت مهدی علیه السلام هرچه بیشتر با وظیفه خود نسبت به آن امام همام آشنا شده، از این طریق بهره وافری داشته باشند.

امید است مورد رضایت مولایمان صاحب الزمان علیه السلام قرار گیرد.

از همه دست اندرکاران مؤسسه تعالی بویژه ریاست محترم آن حضرت حجّت الاسلام و المسلمین دکتر احمد عابدی «زید عزه» کمال تشکر را داریم.

مدیر مسؤول انتشارات

مسجد مقدّس جمکران

حسین احمدی

شرح حال مؤلف

بحث از وجود نازنین صاحب العصر و الزمان، قطب دائره کون و مکان، امام الانس و الجان، مهدی موعود، حجّت بن الحسن بن علی بن محمّد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب، صلوات اللّه علیهم اجمعین، موضوعی است که سال ها و قرن ها، عاشقان الهی و ارادتمندان خاندان رسالت و امامت را مجذوب خود نموده است.

امام زمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» در نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری، جهان را به نور وجود خود روشن فرمود و با شهادت پدر بزرگوارش امام حسن عسکری علیه السلام در سال ۲۶۰ هجری و در سن پنج سالگی به اذن خدای متعال، امامت و رهبری امّت اسلامی را به عهده گرفت؛ لکن به جهت عدم آمادگی مردم، و ستم طاغوت زمان و مصالح و حکمت هایی که خداوند متعال بهتر از آن آگاه است، آن حضرت از دیده ها پنهان شد و از پس پرده غیبت، پیروان خود و همه مستضعفان و دادخواهان را هدایت و دست گیری می فرماید.

از آن زمان تا کنون، شیفتگان و عاشقان آن امام غایب از نظر، در فراق

ص:۹

و عشق مولای خود سرگردان و به امید ظهور و دیدارش، روز و شب می گذرانند و مردم را به وجود مبارک آن حضرت آشنا می سازند.

یکی از علمایی که در این زمینه سعی وافر و تلاش زیادی داشته، حضرت آیت اللّه سیّد محمّد تقی موسوی اصفهانی «رحمه اللّه علیه» صاحب کتاب پیش روی شما می باشد که هم با بیان شیوا و خطابه خود و هم با نوشتن کتاب های مختلف، به معرفی امام عصر «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» و آشنا ساختن شیعیان به وظایف خویش در قبال آن حضرت کوشیده است.

مؤلّف کتاب حاضر مرحوم حاج میرزا محمّد تقی موسوی، مشهور به احمدآبادی که رضوان خدا بر او باد، فرزند سیّد میرزا عبد الرزاق به سال ۱۳۰۱ هجری قمری در شهر مذهبی اصفهان به دنیا آمد.

وی مراحل تحصیل علوم و معارف اسلامی، و مراتب کسب زهد و تقوا را تحت نظر اساتید بزرگوار خود؛ از جمله والد مکرمش طی نمود تا جایی که خود یکی از فضلا و علمای مشهور گردید.

مرحوم مؤلّف علیرغم عمر نسبتاً کوتاهی که داشت، به سبب پاکی و خلوص نیت، تلاش و مجاهدت در کسب معارف الهی و زندگی ساده و بی آلایش، به مقامات ارجمندی رسیده بود؛ به طوری که مردم مسلمان آن خطّه، او را به عنوان ملجأ و مرجع خود پذیرفته بودند.

برخی از ویژگی ها و اوصاف اخلاقی و ارزنده ای که ایشان

مزیّن به آن بودند را چنین می توان برشمرد:

۱ - دارای نسب پاک در اجداد که همگی متصف به تقوی و مشهور به علم و عمل بوده اند.

۲ - روحیه توحید مداری در اعتقاد و عمل.

۳ - شکیبایی و صبر در مشکلات و فراز و نشیب های پیش آمده در طول مدّت عمر، و بهره جویی از آن ها در جهت ارتقای ایمان و تقوا و پاکی بیشتر.

۴ - دارای دقت علمی و ژرفنگری در آثار.

۵ - کسب فیض از محضر اساتید بزرگواری همچون آخوند کاشی و سید ابوالقاسم دهکردی و شیخ عبد الکریم جزّی که موفق به دریافت اجازه اجتهاد و روایت از ایشان شده است.

۶ - مجذوب و ذوب شدن در محبت به ولایت امامان معصوم علیهم السلام؛ بویژه مولایمان امام زمان علیه السلام که از لا به لای اشعار وی که فراوان نیز هست، خود نمایی می کند؛ از جمله به این دو بیت توجّه نمایید:

ای وصل تو غایه المراد دل ما

وی ذکر تو زیب و زیور دفتر ما

اندر دل ما لشکر غم منزل کرد

زآن روز که دور گشتی از منزل ما

مرحوم آیت اللّه محمّد تقی اصفهانی کتاب های متعددی را در تفسیر، فقه، ادعیه، زیارات و غیر آن ها، استنساخ و تألیف نموده است که آنچه پیرامون امام زمان علیه السلام می باشد، و بیش از همه جلب

نظر می کند چنین است:

۱ - «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» که تقریباً معروف ترین کتاب وی می باشد؛ به گونه ای که آن مرحوم به «صاحب مکیال المکارم» مشهور گشته است. این کتاب در دو جلد و به زبان عربی تألیف شده و موضوع آن دعا برای امام زمان علیه السلام است که در ضمن آن بسیاری از مطالب پیرامون عقیده مهدویت و وظایف منتظران نیز بررسی شده و مورد توجّه و استقبال علما و فضلا و ارادتمندان صاحب الزمان علیه السلام قرار گرفته است.(۱)

حضرت آیت اللّه العظمی صافی گلپایگانی «مدّ ظله» در توصیف آن در کتاب خود «منتخب الاثر» می فرماید:

کتاب بزرگ و مفیدی است، کتابی همانند آن در این موضوع ندیدم که پیرامون فواید دعا برای امام زمان علیه السلام تألیف شده باشد. مصنّف دعاهای فراوانی برای آن حضرت جمع آوری نموده؛ آداب و فواید دعا، سبب و آثار دعا نمودن برای ایشان، و زمان و مکان و حالاتی که باید دعا نمود را بیان کرده است.(۲)

کتاب مذکور را حضرت حجّت الاسلام و المسلمین سیّد مهدی

ص:۱۲

۱- ۱. مرحوم آقا بزرگ تهرانی در توصیف این کتاب و مؤلف آن می نویسد: این کتاب از سیّد معاصر حاج میرزا محمّد تقی بن عبدالرزاق الموسوی الأحمد آبادی الإصفهانی است، دارای هشت باب و خیلی مبسوط است که هنوز تمام نشده است. «الذریعه الی تصانیف الشیعه»، ج ۲۲، ص ۱۸۲.

۲- ۲. منتخب الاثر» لطف اللّه صافی، فصل ۱۲، باب ۳.

حائری قزوینی به فارسی ترجمه نموده و توسط چند ناشر؛ از جمله انتشارات مسجد مقدّس جمکران بارها چاپ و منتشر گردیده است.

۲ - «نور الابصار فی فضیله الانتظار».

۳ - «کنزالغنائم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام».

۴ - «وظیفه الانام فی زمن غیبه الامام علیه السلام».

این هر سه کتاب بر خلاف نام آن ها که عربی می باشد، به زبان فارسی نگاشته شده است. کتاب نور الابصار را «مؤسسه علمی فرهنگی تعالی (۱) تحقیق و بازنویسی کرده و انتشارات مسجد مقدّس جمکران به نام «چشم روشنی منتظران» چاپ و منتشر نموده است.

کتاب کنز الغنائم نیز همین کتاب است که اینک در دست شما می باشد. موضوع این کتاب، همان مکیال المکارم است که مرحوم مؤلّف آن را به فارسی نوشته است؛(۲) لکن چون از زمان تألیف آن سال ها می گذرد، به سفارش انتشارات مسجد مقدّس جمکران و توسط «مؤسّسه علمی فرهنگی تعالی به زبان متداول روز، بازنویسی و نیز

---

۱ - ۳. مؤسسه علمی فرهنگی تعالی توسط جمعی از طلاب شاهد و ایثارگر حوزه علمیه قم و به مدیریت و ریاست دانشمند فرزانه حضرت حجّت الاسلام و المسلمین دکتر احمد عابدی در سال ۱۳۸۷ هجری شمسی تأسیس شده و در زمینه های مختلف؛ از جمله احیای نسخ خطی و دعایی فعالیت می کند.

۲ - ۴. مرحوم آقا بزرگ تهرانی نیز در کتاب خود به آن اشاره نموده است؛ «الذریعه إلی تصانیف الشیعه»، ج ۲۲، ص ۱۸۲.

تحقیق شده که اینک به نام «آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام» منتشر شده است.(۱)

ان شاء اللّه که شما خواننده گرامی، مرحوم مؤلّف و سایر عزیزانی که زمینه چاپ و نشر این کتاب را فراهم نموده اند را از دعای خیر خود فراموش نخواهید کرد.

سایر آثار مؤلف از این قرار است:(۲)

۵ - تفسیر قرآن کریم (عربی)

۶ - تذکره الطّالبین فی ترجمه آداب المتعلمین (شعر)

۷ - ابواب الجنّات فی آداب الجمعات (فارسی)

۸ - بساتین الجنان فی المعانی و البیان (شرح عربی)

۹ - آداب صلاه اللیل (عربی)

۱۰ - سراج القبور (آداب نماز شب)

۱۱ - توضیح الشّواهد (توضیح شواهد کتاب «جامع الشّواهد»)

۱۲ - ترغیب الطّلاب (ادبیات عرب)

۱- ۵. قابل توجّه این که منبع ما در بازنویسی این کتاب، نسخه ای بود که به خط زیبای مؤلف و در کتابخانه مسجد اعظم قم موجود است {البته این کتابخانه اکنون - سال ۱۳۸۸ هجری شمسی - در مدرسه مبارکه فیضیه مستقر می باشد}. بنابر این در همین جا از مسؤولان محترم آن کتابخانه به جهت همکاری در این زمینه، تقدیر و تشکر می شود.
۲- ۶. برگرفته از مقدمه و شرح حال مؤلف در کتاب مکیال المکارم چاپ انتشارات مسجد مقدّس جمکران.

۱۳ – أنیس المتأدّبین (شرح هدایه الطّالبین)

۱۴ – کتاب المنابر (موعظه)

۱۵ – محاسن الادیب فی دقائق الاعاریب

۱۶ – دیوان شعر

مرحوم مؤلّف پس از عمر کوتاه امّا پر برکت خود؛ یعنی در سنّ ۴۷ سالگی، در تاریخ ۱۳۴۸ هجری قمری و در شهر اصفهان دیده از جهان فرو بست و در قبرستان معروف تخت فولاد آن شهر به خاک سپرده شد.

مرقد شریف این عالم ربّانی اینک در جنب گلزار شهدای دفاع مقدّس شهر شهید پرور اصفهان واقع شده و گنبد و بارگاه ایشان محل زیارت مشتاقان و ارادتمندان امام زمان «عجل اللّٰه تعالی فرجه الشریف» می باشد.

ان شاء اللّٰه خداوند متعال، روح آن مرحوم را با اولیای خودش محشور و از زمره یاوران و اصحاب امام زمان علیه السلام قرار دهد، و ما را نیز از منتظران واقعی قدوم مبارک و دولت کریمه اش مقرر بفرماید. آمین.

در پایان از مدیریت محترم انتشارات مسجد مقدّس جمکران و برادران واحد پژوهش که زمینه نشر این اثر را فراهم نمودند قدر دانی می شود.

مؤسسه علمی فرهنگی تعالی

ص:۱۵

دیباچه

بسم اللّه الرحمن الرحیم

و هو حسبی

الحمدللّه و سلام علی عباده الذین اصطفی، محمّد و آله

سادات الوری، و لعنه اللّه علی اعدائهم الی یوم الجزاء.

این بنده شرمنده گنهکار، محمّد تقی فرزند عبدالرزاق موسوی اصفهانی «که خداوند از گناهان هر دوی آنان درگذرد» به عرض برادران ایمانی می رساند:

یکی از مهم ترین وظایف خاصه در این زمان، اهتمام داشتن در دعاگویی به وجود مبارک و مقدّس آخرین امام معصوم و نیز تعجیل در فرج و ظهور آن جناب را از خداوند متعال مسئلت نمودن است، همان امامی که دارای کمالات همه امامان معصوم و هدایت گر می باشد؛ یعنی مولای ما حجّه بن الحسن بن علی بن محمّد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم الصلوه و السلام.

ص:۱۶

و این مطلبی است که ائمه اطهارعلیهم السلام اهتمام زیادی به آن داشته اند؛ یعنی دعا برای امام زمان علیه السلام و فرج آن جناب را از خداوند متعال طلب نمودن، در بسیاری از دعاهای ایشان وجود دارد؛ حتی بسیاری از دعاهای آنان فقط در خصوص امام زمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» بوده است که علمای بزرگ شیعه امامیه در کتاب های قدیم و جدید خود آنها را روایت فرموده اند و حقیر نیز برخی از آن دعاها را در کتاب «ابواب الجنات»(۱) و «مکیال المکارم»(۲) نقل کرده ام.

برای دعا جهت امام زمان علیه السلام آثار و فواید دنیوی و اخروی فراوانی از آیات قرآن و روایات قابل استفاده است که این بنده حقیر، بیش از یکصد فایده از آن ها را جمع آوری نموده و کتاب «مکیال المکارم»(۳) را به همین جهت تألیف کرده ام؛ لکن از آنجا که آن کتاب عربی است و عموم مردم نمی توانند از آن بهره ببرند، قصد کردم جهت خدمت به

۱- ۷. نام کامل کتاب چنین است: «ابواب الجنات فی آداب الجمعات» به معنای درهای بهشت ها که پیرامون آداب و اعمال روزهای جمعه و به فارسی نوشته شده و مرحوم مؤلف در زمان تألیف آن ۲۵ سال داشته است.

۲- ۸. مکیال المکارم فی فوائد الدعا للقائم»، ج ۲، ص ۶۶، الباب السابع، المقصد الثالث.

۳- ۹. مرحوم مؤلف این کتاب «مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» را در دو جلد و به زبان عربی تألیف نموده که توسط ناشران مختلف؛ از جمله انتشارات مسجد مقدس جمکران، ده ها بار چاپ شده و مورد استقبال فضلا و عاشقان و ارادتمندان ساحت مقدس امام زمان علیه السلام قرار گرفته است.

امـام زمـان علیه السـلام و کمـک به برادران ایمانی خود، مختصـری از آن فوایـد و آثار را به زبان فارسـی برگردانم تا برادران فارسی زبان نیز از این فیض محروم نباشند.

اسم این کتاب را نیز «کنز الغنائم فی فوائـد الـدعاء للقائم علیه السـلام»(۱) نامیـدم که شامل یک مقـدمه و هشت مطلب و یک خاتمه می باشد.

خلاصه مطالب هشتگانه این کتاب:

۱- بیان اینکه افضل اعمال، ادای حقّ مؤمن است و حقوق امام زمان علیه السـلام، از حقّ هر مؤمنی زیادتر و بزرگ تر است که بر عهده ما می باشد.

۲- اینکه یکی از راه هـای ادای حقّ امـام زمـان «عجّل اللّه تعـالی فرجه الشـریف» دعـا کردن برای آن جناب و نیز درخواسـت تعجیل در فرج و ظهور آن حضـرت از خداونـد متعال است. البته دعا برای آن جناب، با رفعت شأن و مقام ایشان که همه ما در اصلاح امور خود به آن بزرگوار احتیاج داریم، منافاتی ندارد.

۳- اینکه امامان معصوم علیهم السلام برای دعای در حقّ آن جناب و طلب فرج و ظهور ایشان اهتمام زیادی داشته اند.

۴- بیان علّت اهتمام زیاد ائمه اطهارعلیهم السلام در دعا برای امام زمان علیه السلام

ص:۱۸

۱- ۱۰. به معنای گنجینه غنیمت ها در آثار و فواید دعا برای حضـرت قائم عجل اللّه تعالی فرجه الشـریف است که ما از آن به «آثار و برکات دعا برای امام زمان علیه السلام» تعبیر نمودیم.

و اینکه هر قدر محبّت شخص به آن جناب بیشتر شود، سعی و اهتمام او در دعای به آن حضرت نیز بیشتر می شود.

۵- بیان برخی از فواید و منافع دنیوی که با دعای برای آن جناب و طلب فرج و ظهور ایشان، برای مؤمن حاصل می شود.

۶- بیان برخی از فواید و منافع اخروی این عمل شریف.

۷- بیان اوقاتی که اهتمام به این امر، بیش از وقت های دیگر مناسب است.

۸- نقل بعضـی از دعاهایی که از ائمه معصومین علیهم السلام پیرامون حضرت صاحب الزمان - روحی و ارواح العالمین لتراب مقدمه الفداء - روایت شده است.

ص:۱۹

مقدمه تعجیل پسندیده و عجله ناپسند

در برخی از اخباری که از ائمه اطهارعلیهم السلام روایت شده، از عجله نمودن در امر ظهور حضرت صاحب الامر «عجّل اللّٰه تعالی فرجه الشریف» نهی شده است و فرموده اند که عجله کردن در این مطلب، سبب هلاک شخص می شود. (مراد از هلاک، کفر و خروج از ایمان است).(۱)

البته این روایات، با اخبار فراوان و متعددی که به طلب تعجیل در فرج و ظهور امام زمان علیه السلام امر فرموده اند،(۲) منافاتی ندارد.

ص:۲۰

۱- ۱۱. از جمله از امام صادق علیه السلام نقل شده که یکی از اصحاب به نام مهزم عرض کرد: فدایتان شوم به من خبر دهید از این امری که منتظر آن هستید. امام فرمودند: «یا مهزم! کذب الوقاتون و هلک المستعجلون و نجا المسلّمون؛ ای مهزم! آنان که وقت تعیین می کنند دروغگویند، آنان که عجله می کنند هلاک می شوند و آنان که تسلیم امر مایند نجات می یابند.» «کافی» کلینی، ج ۱، ص ۳۶۸؛ «الغیبه» شیخ طوسی، ص ۴۲۶؛ «الغیبه» شیخ نعمانی، ص ۲۹۴؛ «بحارالانوار» علامه مجلسی، ج ۵۲، ص ۱۰۳.

۲- ۱۲. چنان که در قسمتی از توقیع شریف امام زمان علیه السلام برای محمّد بن عثمان چنین آمده است: «و اکثروا الدعاء بتعجیل الفرج فانّ ذلک فرجکم؛ برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید که همین فرج شماست». «احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۹؛ «غیبت» شیخ طوسی، ص ۲۹۰؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۵۲؛ «الخرائج و الجرائح» قطب الدین راوندی، ج ۳، ص ۱۱۱۳؛ «کشف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «کمال الدین و تمام النعمه» شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۸۳؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۲۲؛ «بحارالانوار»، ج ۵۳، ص ۱۸۰.

توضیح مختصر و بیان عدم منافات این مطلب چنین است:

عجله ای که در اخبار و روایات، آن را مذمت و نکوهش کرده اند و اینکه موجب هلاک انسان و ضرر و خسران او می شود، بر سه قسم است:

اوّل: عجله ای که سبب ناامیدی از فرج و ظهور آن حضرت شود؛ یعنی به جهت کم طاقتی و کم صبری که دارد، تعجیل کند و بگوید: «اگر شدنی بود تا حال باید شده باشد». که آخر این کار و حرف، به انکار اصل ظهور قائم منتظرعلیه السلام منتهی می شود، پناه بر خدا!

دوم: عجله ای که با تسلیم و رضای به امر خداوند متعال منافات داشته باشد؛ مثلاً فرد بگوید: چرا ظاهر نمی شود و برای چه زمانی گذاشته است؟! که برگشت این سخن، اعتراض به خداوند متعال است و چنین کسی تابع شیطان است که به خدا ایراد می گیرد؛ در حالی که مؤمن باید دعا کند و اگر هم خداوند سبحان، اجابت دعا را تأخیر فرمود، آن را مطابق حکمت بداند.

سوم: عجله ای مذمت و نکوهش شده است که سبب متابعت و پیروی نمودن مدّعیان دروغگو و دعوت کنندگان به باطل شود؛ چون چنین شخصی که عجله دارد و طاقتش کم است، پیش از ظاهر شدن

نشانه ها و علامت های حتمی ظهور و آثاری که از ائمه اطهارعلیهم السلام روایت شده، به مدعیان دروغگو و باطل اعتماد می کند و به سبب خیال و توهّم خود به شیطان های انسان نما ارادت پیدا می کند، به امید اینکه آنها موعود منتظَر باشند؛ چنان که بسیاری از مردم به همین سبب، هلاک شدند، با وجود آنکه مطابق عقل و نقل که روایت شده، برای امام زمان علیه السلام علایم و نشانه های مخصوص و قطعی است که تا وقتی این علایم در کسی یافت نشود نباید به وی اعتماد نمود.

برخی از علایم و نشانه های امام زمان علیه السلام

اشاره

از نشانه های امام زمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» این است که هیچ گاه گناهی از او سر نزند.(۱)

دیگر آنکه نام و نسب او معروف باشد.(۲)

۱- ۱۳. چرا که بنا به ادله و آیات و روایات متعدد، همه امامان علیهم السلام معصوم می باشند، به ویژه آیه شریفه تطهیر که می فرماید: «إِنَّما یُرِیدُ اللَّهُ لِیُذْهِبَ عَنکُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَیْتِ وَیُطَهِّرَکُمْ تَطْهِیراً»؛ ... خداوند فقط می خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت دور کند و کاملاً شما را پاک سازد. سوره احزاب، آیه ۳۳.

۲- ۱۴. یعنی همان طور که پیامبر اکرم و امامان علیهم السلام او را معرفی نموده اند به اینکه اسم او اسم پیامبر است، فرزند امام حسن عسکری علیه السلام پنجمین فرزند از امام کاظم علیه السلام از نسل امام حسین علیه السلام و فرزند فاطمه زهراعلیها السلام یعنی: «محمّد بن الحسن بن علی بن محمّد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمّد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیهم السلام». «کمال الدین»، ج ۲، ص ۴۲۴؛ «غیبه» شیخ طوسی، ص ۲۷۱؛ «بحارالانوار»، ج ۵۱، ص ۱۶؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۴۲؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۲۴.

به همه احکام الهی عالم باشد، تمام لغات و زبان ها را بداند، در هیچ سؤال و مسئله ای عاجز نباشد و محتاج پرسیدن از دیگران یا دیدن در کتاب نباشد.(۱)

صاحب معجزه باشد؛ یعنی کاری کند که مثل آن از هیچ کسی صادر نمی شود؛ مثل سخن گفتن با درختان و حیوانات و یا زنده شدن مردگان با دعای او و نیز اینکه آتش بدن او را نسوزاند و امثال این موارد که از سایر ائمه اطهارعلیهم السلام به طور مکرّر صادر شده است(۲) که اگر چنین نباشد با دیگران فرقی ندارد.

در کتاب «غیبت نعمانی»(۳) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هرگاه کسی ادعای قائم بودن کرد، از او کارهای خارق العاده ای را طلب کنید که غیر از امام کسی از عهده آنها بر نمی آید».(۴)

یکی دیگر از نشانه های امام این است که تبیین کننده همان دین خاتم انبیاءصلی الله علیه وآله وسلم باشد، نه آنکه چیزی از پیش خود جعل و اختراع نماید.

۱- ۱۵. چرا که او راهنما و هدایت کننده تمام انسان ها، از همه نژادها و با همه زبان هاست و باید «اعلم» از دیگران باشد.

۲- ۱۶. مراجعه شود به کتاب های مختلف حدیثی؛ بویژه آن ها که در خصوص معجزات و کرامات امامان علیهم السلام نوشته شده است.

۳- ۱۷. نام مؤلف آن محمّد بن ابراهیم نعمانی و شاگرد شیخ کلینی رحمه الله و بسیار جلیل القدر از علمای قرن چهارم هجری قمری بوده است و کتاب او در نهایت اعتبار می باشد. این حدیث را کلینی نیز در اصول کافی با اندک تفاوتی آورده است. «مؤلف»

۴- ۱۸. غیبت نعمانی» ص ۱۷۳؛ «بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۱۵۷.

نشانه های دیگری غیر از این موارد هست که این مختصر گنجایش ذکر آنها را ندارد.

برای وجود مبارک امام زمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» و ظهور آن حضرت نشانه ها و خصوصیاتی تعیین شده تا برای کسی پنهان نماند و تردید و شبهه ای نداشته باشد و همه جهانیان با اختلاف زبان ها بر آن مطّلع شوند.

این بنده حقیر بعضی از آن علایم و نشانه ها را در کتاب «وظیفه الانام»(۱) جمع آوری نموده ام و علمای گذشته نیز؛ مانند: شیخ نعمانی و صدوق و مجلسی و غیر ایشان «رحمهم اللّه تعالی» در کتاب های خود بیان فرموده اند.(۲)

در خانه اگر کس است

یک حرف بس است

---

۱ - ۱۹. نام کامل آن «وظیفه الانام فی زمن غیبه الامام» است که بزودی توسط همین مؤسسه تحقیق و بازنویسی شده، منتشر خواهد نمود.

۲ - ۲۰. کتاب الغیبه» شیخ نعمانی؛ «کمال الدین و تمام النعمه» مرحوم شیخ صدوق؛ «بحارالانوار»، علّامه مجلسی، جلدهای ۵۱ و ۵۲ و ۵۳؛ «کتاب الغیبه» شیخ طوسی؛ که برخی از آن ها ترجمه شده است و از کتاب های فارسی، می توان به دادگستر جهان، راه مهدی علیه السلام، موعودشناسی، نجم الثاقب، عبقری الحسان، گفتمان مهدویت، مهدی موعودعلیه السلام، سیمای جهان در عصر امام زمان علیه السلام... که تمام این آثار را انتشارات مسجد مقدّس جمکران چاپ کرده، مراجعه نمود.

مطلب اوّل ادای حقّ مؤمن

در کتاب «اصول کافی»(۱) به سند صحیح از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«خداوند متعال عبادت نشده است به چیزی که برتر از ادا نمودن حقّ مؤمن باشد».(۲)

۱- ۲۱. اصول کافی تألیف ثقه الاسلام و شیخ المشایخ، محمّد بن یعقوب اسحاق کلینی رازی از بزرگان شیعه در زمان غیبت صغری است. وی در عهد امامت امام هادی علیه السلام در روستایی به نام کلین در اطراف شهر ری به دنیا آمد. کلینی در این شهر که در آن زمان مرکز ایران محسوب می شد به فراگیری علم مشغول گردید و سپس به جمع آوری و ضبط احادیث امامان علیهم السلام پرداخت؛ لذا ابتدا به قم هجرت نمود و از آنجا به شهرهای دیگر از جمله کوفه، تا اینکه به بغداد رسید. کلینی در بین تمام محدثان شیعه و سنی با افتخارترین آنهاست. وی اگر چه نایب خاص امام زمان علیه السلام نبود؛ لکن نزد همگان از احترام خاصی برخوردار بود. معروف ترین کتاب او کافی است. این کتاب شامل سه بخش «اصول کافی ۴ جلد»؛ «فروع کافی ۲ جلد» و «روضه کافی ۲ جلد» می باشد. کلینی در سال ۳۲۹ ه.ق در سن ۷۰ سالگی در بغداد وفات نمود و با تشییع و احترام خاصی در شهر کاظمین به خاک سپرده شد.

۲- ۲۲. اصول کافی» مرحوم کلینی، ج ۲، ص ۱۷۰؛ «اعلام الدین» طبرسی، ص ۴۴۱؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۲، ص ۲۰۳؛ «مستدرک الوسائل»، محدث نوری، ج ۹، ص ۳۹؛ «بحارالانوار»، ج ۷۱، ص ۲۲۲.

در کتاب «احتجاج»(۱) از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر که به حقوق برادران ایمانی آشنایی بیشتری دارد و حقّ آنان را بیشتر و بهتر ادا می نماید، شأن و منزلت والاتری نزد خداوند متعال دارد».(۲)

اکنون که این مطلب را دانستی، بدان که در بین تمام اهل این جهان کسی پیدا نمی شود که حقّ و حقوقش بر تو، بیش از حقوق امام زمان علیه السلام باشد؛ چرا که مطابق احادیث قطعی فراوان، هستی و بقای تو، و سکون و آرامش تو در این عالم، و تمام نعمت هایی که به تو می رسد، و روزی و آبی که می خوری و می آشامی، همه به برکت وجود مبارک اوست.(۳)

۱- ۲۳. احتجاج» تألیف ابو منصور، احمد بن علی بن ابیطالب طبرسی، از علمای قرن ۶ هجری قمری است. تولد وی را بسیاری در طبرستان مازندران می دانند؛ ولی برخی هم او را منسوب به طبریش که عربی تفرش است دانسته اند؛ البته این طبرسی غیر از طبرسی مؤلف «مجمع البیان» و طبرسی مؤلف «مکارم الاخلاق» است.
۲- ۲۴. تفسیر الامام العسکری علیه السلام»، ص ۳۲۵؛ «الاحتجاج» مرحوم طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۰؛ «بحارالانوار»، ج ۴۱، ص ۵۵؛ «مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل» محدث نوری، ج ۱۱، ص ۲۹۵.
۳- ۲۵. در قسمتی از دعای عدیله آمده است: «بیُمنه رزق الوری و بوجوده ثبتت الارض و السماء»؛ به یمن و برکت امام زمان است که همه مخلوقات روزی می خورند و به سبب وجود اوست که آسمان و زمین بر قرار مانده است. «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۹، ص ۳۱۰؛ «مفاتیح الجنان»، شیخ عباس قمی.

آنچه که هست و وجود دارد، همه از منافع ذات مقدّس اوست؛ مانند آفتاب، آنگاه که زیر ابر پنهان شده باشد؛ هرچند دیده نمی شود لکن تمام جهان از نور او روشن است(۱) و فایده و آثار آن به همه می رسد:

هو العلم الهادی باشراق نوره

و ان غاب عن عینی کوقت ظهوره

الم تَر انّ الشمس تنشر ضوءها

اذا هی تحت القزع حین عبوره(۲)

اگر نبود ز یُمن وجود اقدس او

بپا نبود نه ارض و سما نه ماه و نه سال

حقیر برخی از حقوق آن جناب را با دلیل و برهان در باب سوم

ص:۲۷

۱- ۲۶. از جمله حدیث امام زمان علیه السلام که فرمودند: «... امّا وجه الانتفاع بی فی غیبتی فکالانتفاع بالشمس اذا غیّبها عن الابصار السحاب...؛ چگونگی استفاده مردم از من در زمان غیبت، همانند استفاده مردم از خورشید است آنگاه که ابرها آن را پوشانده باشند». «غیبت طوسی»، ص ۲۹۰؛ «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۹۲؛ «احتجاج»، ج ۲، ص ۴۶۹. مشابه این حدیث از امام صادق علیه السلام نیز روایت شده است: «امالی» شیخ صدوق، ص ۱۸۶؛ «کشف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «بحارالانوار»، ج ۲۳، ص ۵.

۲- ۲۷. شعر از مؤلف: امام زمان علیه السلام همان پرچم برافراشته ای است که با تابش نور وجود خود همه را هدایت می کند؛ او اگرچه از دیدگان من غایب است ؛ اما همانند زمان حضورش، هدایت گری می فرماید. مگر خورشید را نمی بینی که نور و روشنایی خود را به همه جا می رساند؛ حتی اگر به هنگام عبور، در پشت ابرها قرار گرفته باشد.

کتاب «مکیال المکارم»(۱) ذکر نموده ام که از بین تمام حقوق، حقّ امام علیه السلام بر رعیت از همه بزرگ تر و مهم تر است؛ چنان که در کتاب روضه کافی(۲) نیز از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«بزرگ ترین حقی که خداوند متعال آن را واجب فرموده است، حقّ والی است؛ «یعنی حقّ امام بر رعیت».(۳)

حال که چنین است پس باید بدانی که ما هرچقدر سعی کنیم، نمی توانیم حقّ آن حضرت را چنان که باید و شاید ادا کنیم؛ لکن باید از آنچه که می توانیم، کوتاهی ننماییم؛ زیرا مطابق آیات و روایات، این مطلب از جمله اموری است که در روز قیامت از هر کسی پرسش و مؤاخذه خواهد شد. چنان که در تفسیر آیه شریفه:

«ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ یَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِیمِ»(۴)

و آیات دیگر، روایاتی وارد شده است.(۵)

ص:۲۸

۱- ۲۸. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ج ۱، باب ۳، ص ۳۷.
۲- ۲۹. ج ۸، ص ۳۵۲.
۳- ۳۰. نهج البلاغه»، خطبه ۲۱۶؛ «بحارالانوار»، ج ۲۷، ص ۲۵۱.
۴- ۳۱. سپس در آن روز {همه شما} از نعمت هایی که داشته اید بازپرسی خواهید شد! سوره تکاثر، آیه ۸.
۵- ۳۲. که مراد از این نعیم، آب و غذا و نعمت های مادی نیست؛ یعنی خداوند متعال از نعمت مادی بازخواست نخواهد کرد؛ زیرا این کار حتی از مردم عادی هم پسندیده نیست، چه رسد به خدای بی نیاز؛ بلکه مراد، ولایت و محبت اهل بیت علیهم السلام است بعد از توحید و نبوت. «عیون اخبار الرضاعلیه السلام» ج ۲، ص ۱۲۹؛ «وسائل الشیعه» ج ۲۴، ص ۲۹۸؛ «بحار الانوار» ج ۷، ص ۲۷۲.

راه ادا نمودن حقّ امام

راه و طریق ادا نمودن حقّ امام زمان «عجّل اللّٰه تعالی فرجه الشریف»، ابتدا سعی در شناخت و معرفت نسبت به آن حضرت است و سپس اهتمام و کوشش در اطاعت و فرمان برداری اوست؛ زیرا که او اینک صاحب الامر ماست و خداوند متعال فرموده است:

«یأَیُّها الَّذِینَ آمَنُوا أَطِیعُوا اللَّهَ وَ أَطِیعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِی الْأَمْرِ مِنکُمْ»؛(۱)

ای مؤمنان! فرمان برداری نمایید از خدا و نیز از رسول او و صاحبان امر خود فرمان برداری کنید.

که مقصود از صاحبان امر، وجود مبارک امام زمان علیه السلام و یازده نفر از امامان و پدران معصوم اویند.(۲)

یکی از دستورها و فرمان های واجب الاطاعه ایشان که در توقیع شریف آن حضرت در کتاب های «کمال الدین»(۳) و «احتجاج»(۴) و «بحار الانوار»(۵) روایت شده، این است:

۱- ۳۳. سوره نساء، آیه ۵۹.

۲- ۳۴. از جمله حدیث امام باقرعلیه السلام که فرمودند: مراد از «اولی الامر» که خداوند فرموده، فقط ما هستیم. «المیزان فی تفسیر القرآن» ج ۴، ص ۴۱۰ {عربی}.

۳- ۳۵. کمال الدین و تمام النعمه»؛ شیخ صدوق، ج ۲، ص ۴۸۳. - مؤلف آن محمّد بن علی بن حسین بن بابویه قمی مشهور به شیخ صدوق سال ۳۰۵ ه.ق در قم به دنیا آمد، پدرش از ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی یکی از نواب اربعه خواست تا از امام زمان علیه السلام تقاضا کند، تا ایشان دعا بفرماید، وی صاحب فرزندی شود و شیخ صدوق محصول دعای آن حضرت است. این پدر و پسر هر دو از بزرگان و محدثان شیعه و دارای تألیفات گران قدر فراوانی هستند، برخی از تألیفات شیخ صدوق چنین است: ۱ - من لایحضر الفقیه «یکی از کتب اربعه شیعه» ۲ - مدینه العلم. ۳ - کمال الدین و تمام النعمه ۴ - التوحید ۵ - الخصال ۶ - معانی الاخبار ۷ - امالی ۸ - عیون اخبار الرضاعلیه السلام. شیخ صدوق در سال ۳۸۱ه.ق از دنیا رفت که مرقد شریفش اینک در شهر ری زیارتگاه عاشقان اهل بیت علیهم السلام است.

۴- ۳۶. الاحتجاج» مرحوم طبرسی، ج ۲، ص ۴۶۹.

۵- ۳۷. بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۹۲.

«و اکثروا الدعاء بتعجیل الفرج فانّ ذلک فرجکم»؛(1)

«برای تعجیل در فرج بسیار دعا کنید؛ زیرا که این، فرج و گشایش کار شماست».

پس هر مؤمنی باید نهایت اهتمام و کوشش خود را در انجام این فرمایش حضرت به کار گیرد؛ به خصوص که تمام اسباب و عللی که باعث می شود ما در حقّ کسی دعا کنیم، همه در وجود اقدس امام زمان

ص:۳۰

۱- ۳۸. برخی منابع دیگر نیز چنین است: «الغیبه» شیخ طوسی، ص ۲۹۰؛ «کشف الغمه»، ج ۲، ص ۵۳۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۲۲؛ «اعلام الوری»، ص ۴۵۲؛ الخرائج و الجرائح»، ج ۳، ص ۱۱۱۳.

«عجّل اللّٰه تعالی فرجه الشریف» جمع است؛ چنان که این حقیر تمام آن جهات را به طور مفصّل و به ترتیب حروف الفبا در باب چهارم کتاب «مکیال المکارم» جمع نموده ام.(۱)

۱- ۳۹. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم» ج اوّل، الباب الرابع، ص ۴۵.

مطلب دوم دعا

حال که دانستی یکی از راه های ادا نمودن حقّ امام زمان علیه السلام، دعا به آن حضرت و درخواست تعجیل در فرج و ظهور ایشان از خداوند متعال است؛ باید دانست که این دعای ما منافاتی ندارد با این مطلب که ما در تمام امور خود محتاج به آن جناب هستیم و آن بزرگوار واسطه تمام فیوضات هستند.

بزرگ ترین شاهد و دلیل ما بر اینکه این دو مطلب با هم منافاتی ندارند، همین امر و فرمان آن حضرت است که فرمودند برای فرج دعا کنید.(۱)

مطلب فوق را به چند وجه می توان تقریر و توضیح نمود:

اوّل: با وجود آنکه حضرت ایشان در تمام صفات، کامل می باشد و واسطه همه فیض های الهی هستند؛ لکن به مقتضای بشر بودن، بعضی اموری که لازمه بشریّت است، بر ایشان نیز عارض می شود؛ از قبیل: غم و اندوه، سختی و درد و بیماری و امتحان.

و خداوند متعال برای دفع این امور، اسبابی قرار داده که یکی از آنها دعا کردن است. لذا هم خودشان دعا می کردند و هم گاه دیگران را امر

ص:۳۲

۱- ۴۰. حدیثی که در پایان مطلب اوّل گفته شد.

می فرمودند که در حقّ ایشان دعا کنند. پس ما نیز به مقتضای محبّتی که به ایشان داریم، باید دعا به آن وجود مبارک را از مهم ترین کارهای ضروری و لازم خود قرار دهیم. لذا این مطلب اصلاً منافاتی با شأن و مقام والای آنان نداشته و ندارد.

دوم: مطابق حدیثی که در کتاب «غیبت» شیخ نعمانی رحمه الله از حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روایت شده است و نیز توقیع شریف آن حضرت که در «احتجاج» نقل شده، یکی از اسباب و علل غایب شدن امام زمان علیه السلام زیادی گناهان ما می باشد.(۱)

پس حال که مانع ظهور آن حضرت از جانب ماست، این ما هستیم که باید اقدام در رفع آن مانع کنیم؛ به توبه کردن، سعی و کوشش در دعا کردن و طلب ظهور و فرج برای آن جناب نمودن.

سوم: دعا به منزله هدیه است، لکن این هدیه بردن برای شخصی بزرگ، دلیل حاجت آن فرد نیست؛ بلکه علامت احتیاج شخص هدیه دهنده و نشانه محبّت اوست به آن شخصی که هدیه را برای او می برد.

تفصیل این امور و بعضی دیگر از مطالب را در باب پنجم کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده ام.

۱- ۴۱. فما یحبسنا عنهم الّا ما یتصل بنا منهم ممّا نکرهه و لا نؤثره منهم...» هیچ چیزی ما را از شیعیانمان پنهان و محبوس نمی کند؛ مگر آنچه که از خود ایشان به ما می رسد، از آنچه مورد کراهت ماست و برای آنان نمی پسندیم. «احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۸؛ «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۱۷۷.

مطلب سوم دعای امامان برای امام زمان علیه السلام

اگر کسی در حالات و دعاهای ائمه اطهارعلیهم السلام تحقیق و بررسی داشته باشد خواهد فهمید که چه مقدار نسبت به دعا کردن برای حضرت صاحب الزمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» و درخواست فرج آن حضرت از خداوند متعال اهتمام داشته اند.

اگر می خواهید به صدق این ادّعا آگاه شوید، این موارد را ملاحظه نمایید:

۱- دعای حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در ضمن حدیثی که در «غیبت نعمانی»(۱) روایت شده است.

۲- دعای حضرت سیّد الساجدین علیه السلام در روز عرفه که در «ص

۱- ۴۲. الغیبه» مرحوم نعمانی، ص ۱۴۰.

حیفه سجادیه»(۱) آمده است.

۳- دعای بعد از نماز ظهر و نماز عصر روز جمعه که در کتاب «جمال الاسبوع»(۲) روایت شده است.

۴- دعای حضرت صادق علیه السلام برای آن حضرت در بعد از نماز ظهر که در «فلاح السائل»(۳) و «بحارالانوار» نقل شده است.

۵- دعای امام صادق علیه السلام در صبح بیست و یکم ماه رمضان که در «اقبال الاعمال»(۴) نقل شده.

۶- دعای امام موسی کاظم علیه السلام بعد از نماز عصر که در «فلاح السائل»(۵) روایت شده.

۷- دعای امام رضاعلیه السلام که در «جمال الاسبوع»(۶) روایت شده.

۸- دعای امام محمّد تقی علیه السلام که در «کافی» روایت شده.

۹- دعای امام حسن عسکری علیه السلام که در «مهج الدعوات»(۷) روایت شده.

۱- ۴۳. صحیفه کامله سجادیه» امام زین العابدین علیه السلام دعای ۴۷؛ «اقبال الاعمال» سیّد بن طاووس، ج ۲، ص ۹۳.
۲- ۴۴. اللهم صل علی ولیک و ابن اولیائک الذین فرضت طاعتهم....»؛ «جمال الاسبوع» سیّد بن طاووس، ص ۴۹۳.
۳- ۴۵. اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل لولیک الفرج»؛ «فلاح السائل» سیّد بن طاووس، ص ۱۶۸.
۴- ۴۶. اقبال الاعمال» سیّد بن طاووس، ص ۲۰۰؛ «بحار الانوار» ج ۹۵، ص ۱۵۷.
۵- ۴۷. فلاح السائل» سیّد بن طاووس، ص ۱۹۹.
۶- ۴۸. که ابتدای دعا چنین است: اللهم ادفع عن ولیک و خلیفتک...». «جمال الاسبوع» ص ۵۰۶؛ «مصباح المتهجد» شیخ طوسی، ص ۴۰۹؛ «بحار الانوار» ج ۹۲، ص ۳۳۰؛ «مفاتیح الجنان»، شیخ عباس قمی.
۷- ۴۹. مهج الدعوات» سیّد بن طاووس، ص ۲۷۳.

۱۰- دعایی که از خود امام زمان علیه السلام در «کمال الدین»(۱) روایت شده است.

۱۱- قنوت نماز ظهر جمعه که در «جمال الاسبوع»(۲) روایت شده.

۱۲- دعای بعد از دو رکعت اولی نماز نافله شب که در «مصباح المتهجد»(۳) و «مفتاح الفلاح»(۴) نقل شده.

۱۳- دعای روز بیست و پنجم ماه ذی قعده.(۵)

۱۴- دعای صبح هر روز جمعه.(۶)

۱۵- دعای بعد از نمازهای فریضه.(۷)

۱۶- دعای وقت رفتن به مسجد در روز جمعه.

۱۷- دعای افتتاح.(۸)

ص:۳۶

۱- ۵۰. کمال الدین و تمام النعمه» ج ۲، ص ۵۱۲.

۲- ۵۱. حدیث از امام رضاعلیه السلام: «جمال الاسبوع» ص ۴۱۳؛ همچنین «مصباح المتهجد» ص ۳۶۶؛ «بحارالانوار» ج ۸۶، ص ۲۵۱.

۳- ۵۲. مصباح المتهجد» شیخ طوسی، ص ۱۳۶.

۴- ۵۳. مفتاح الفلاح» شیخ بهایی، ص ۲۸۹.

۵- ۵۴. اللهم داحی الکعبه و فالق الحبه....» دعای روز دحو الارض: «مصباح المتهجد» ص ۶۶۹؛ «اقبال الاعمال» ص ۳۱۲؛ «البلد الامین» ص ۲۴۳؛ «مفاتیح الجنان»، اعمال روز دحو الارض.

۶- ۵۵. اللهم بلغ مولای صاحب الزمان...»: «بحار الانوار» ج ۹۹، ص ۱۱۰؛ «مفاتیح الجنان» بعد از دعای ندبه و نیز دعای عهد امام زمان علیه السلام.

۷- ۵۶. از جمله آنچه که در اولین دعای مطلب هشتم همین کتاب از امام محمد تقی علیه السلام ذکر خواهد شد.

۸- ۵۷. مصباح المتهجد» ص ۵۷۷؛ «التهذیب» شیخ طوسی؛ ج ۳، ص ۱۰۸؛ «جمال الاسبوع» سیّد بن طاووس، ص ۲۹۴؛ «بحار الانوار» ج ۲۴، ص ۱۶۶؛ «مفاتیح الجنان» شیخ عباس قمی.

و موارد دیگری که بیان آن موجب طولانی شدن بحث می شود.

از قسمتی از عبارت دعای روز عرفه و دعایی که در باب قنوت روز جمعه در «جمال الاسبوع»(۱) روایت شده و نیز برخی ادلّه دیگر معلوم می شود که مؤمن هرگاه می خواهد دعایی بنماید، ابتدا باید برای حضرت صاحب الزمان عجّل اللّه تعالی فرجه و ظهور آن جناب دعا کند؛ لکن از آنجا که بنای این کتاب بر اختصار است، به همین مقدار اکتفا می کنیم.

حدیث شریف

شیخ بزرگوار محمّد بن ابراهیم نعمانی رحمه الله به سند خود از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که فرمودند:

«روزهای جمعه برای حضرت رسول و امیرمؤمنان و امام حسن و امام حسین علیهم السلام در نزد عرش خداوند متعال، منبرهایی از نور گذاشته

ص:۳۷

۱- ۵۸. مؤلف آن مرحوم سید رضی الدین علی بن موسی بن جعفر بن طاووس در ۱۵ محرم سال ۵۸۹ هجری قمری در حلّه به دنیا آمد. وی فقیه و ادیب و شاعری توانا بوده که سفرهای زیادی داشته و کتاب های متعدد ادعیه و روایت و زیارات تألیف نموده است. و در ۶۶۴ هجری قمری در بغداد وفات کرده؛ لکن بدن مطهرش در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام به خاک سپرده شده است.

می شود و ایشان بر آن منبرها می نشینند؛ آن گاه همه فرشتگان و ارواح پیامبران و مؤمنان نزد آنان جمع شده، درهای آسمان گشوده می شود. هنگامی که ظهر جمعه فرا می رسد، آن حضرات دعا می کنند که:

خدایا! نزدیک گردان آن وعده ای را که در کتاب خود و در این آیه شریفه فرمودی:

«وَعَدَ اللَّهُ الَّذِینَ آمَنُوا مِنکُمْ وَ عَمِلُوا الصّالِحاتِ لَیَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِی الْأَرْضِ...»؛(۱)

«خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده اند وعده می دهد که قطعاً آنان را حکمران روی زمین خواهد کرد...».(۲)

آنگاه ملائکه و پیغمبران نیز مثل همین دعا را از خداوند درخواست می کنند، سپس حضرت رسول و امیرالمؤمنین و امام حسن و امام حسین علیهم السلام سجده می نمایند و می گویند:

خدایا! غضب نما بر کسانی که هتک حرمت تو را نمودند و بندگان پسندیده تو را کشتند و یا آنان را خوار کردند.

پس خداوند نیز آنچه را که بخواهد مقدّر می فرماید. روز تحقق این

۱- ۵۹. سوره نور، آیه ۵۵.

۲- ۶۰. وعده در این آیه شریفه، وعده ظهور و حکومت امام زمان علیه السلام و نیز رجعت و دولت ائمه اطهارعلیهم السلام است که در آخر الزمان رخ می دهد. از مرحوم مؤلف.

امر نیز فقط در نزد خداوند متعال معلوم است.»(۱)

مؤلف گوید:

مراد از آن روز، زمان ظهور و حکومت حضرت صاحب الامر «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» است؛ چنان که در روایات دیگر به آن تصریح شده است.(۲)

شبهه

چنانچه کسی بپرسد: اگر دعای ائمه اطهارعلیهم السلام مستجاب است و چنین دعا کرده اند، پس چرا ظهور امام زمان علیه السلام اینقدر عقب افتاده است؟

جواب

ما و هیچ کسی به وقت ظهور آن حضرت آگاه نیستیم که چه زمانی است. حال چه اشکالی دارد که اگر دعای حضرت پیامبر و ائمه و ملائکه و انبیاء و مؤمنین برای تعجیل در ظهور آن حضرت نبود، خداوند متعال، ظهور آن جناب را در زمان بسیار دوری مقدّر فرموده

۱- ۶۱. غیبت نعمانی» ص ۲۷۶؛ «بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۲۹۷.

۲- ۶۲. اسحاق بن عمار از امام علیه السلام سؤال می کند که مراد از «یوم الوقت المعلوم» در آیه شریفه چیست؟ فرمودند: «الوقت المعلوم یوم قیام القائم...»، مراد از روز وقت معلوم، همان روز قیام حضرت مهدی علیه السلام است. «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۳۷۷. مشابه این حدیث در کتاب های دیگر نیز آمده است: «کمال الدین»، ج ۲، ص ۳۷۱؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۴؛ «تأویل الآیات» استرآبادی، ص ۴۹۸؛ «تفسیر عیاشی»، ج ۲، ص ۲۴۲؛ «دلائل الامامه» طبری، ص ۲۴۰؛ «کشف الغمه» اربلی، ج ۲، ص ۵۲۴؛ «کفایه الاثر» خزّاز قمی، ص ۲۷۴؛ «منتخب الانوار»، ص ۲۰۳.

باشـد، لکن به جهت اهتمام آن بزرگواران در دعا برای ظهور حضـرت، خداوند نیز زمان نزدیک تری را مقدر فرموده؛ هرچند همان زمان نزدیک تر هم فرا نرسیده است.

در مورد این سؤال، جواب های دیگری هم هست که در کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده ام.

در یکی از روایات آمده است:

«از زمانی که خداونـد متعال دعای حضـرت موسـی و هارون را اجابت فرمود، تا زمانی که بر فرعونیان غلبه کردنـد، چهل سال طول کشید».(۱)

پس مؤمن باید صبر نماید و از دعا کردن خسته نشود.

ص:۴۰

۱- ۶۳. در حـدیثی از امام صادق علیه السـلام نقل شده است: «الکافی» ج ۲، ص ۴۸۹؛ «خصال» شیخ صدوق، ج ۲، ص ۵۳۹؛ «ارشاد القلوب» دیلمی، ج ۲، ص ۱۵۱؛ «تفسیر عیاشی» ج ۲، ص ۱۲۷؛ «عده الداعی» ابن فهد حلّی، ص ۲۰۳؛ «بحار الانوار« ج ۱۳، ص ۱۲۸.

مطلب چهارم سرّ اهتمام امامان علیهم السلام در دعا برای ظهور امام زمان علیه السلام

در این مبحث به بیان راز و سرّ اهتمام فراوان ائمه طاهرین علیهم السلام در دعا به حضرت صاحب الزمان علیه السلام و طلب فرج و ظهور آن جناب از خداوند عالمیان می پردازیم؛ لکن در این مختصر فقط به بیان یک وجه اکتفا می نماییم:

دعا کردن برای کسی، فرع و نشانه محبّت به آن فرد می باشد. و مهم ترین سبب و علّت محبّت و دوستی نیز آن است که کسی وجود دیگری را منشأ خیر و برکت بداند و همین وجود خیر در هر کسی مقتضی و موجب محبّت به اوست. پس هر قدر معرفت و شناخت ما به وجود خیر و نیکی در کسی بیشتر گردد، محبّت به او نیز بیشتر و کامل تر خواهد شد و هر چه محبّت زیادتر باشد اهتمام در دعا به وجود مبارک او نیز بیشتر می گردد.

البته واضح و روشن است که معرفت و شناخت حقیقی نسبت به وجود مبارک حضرت صاحب الزمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» و شناسایی خیرات و نیکی های وجود اقدس آن حضرت به صورت کامل برای هیچکس جز رسول خدا و ائمه طاهرین «صلی اللّه علیه و علیهم» ممکن و میسّر نیست؛ زیرا که آنان از شجره طیبه واحدی می باشند و کسی دیگر از مخلوقات را توان آن نیست که به شؤون

و مقامات آنان احاطه پیدا کند. بنابراین محبّت ایشان به آن جناب، از اکمل و اعظم محبّت هاست؛ به همین جهت است که آنان، بیش از هر کسی در دعا به وجود مبارک امام زمان علیه السلام و طلب فتح و نصرت و فرج برای آن حضرت اهتمام و سعی و تلاش دارند.

از همین بیان نیز نکته و علّت فرمایش امام صادق علیه السلام روشن می شود، در آن حدیثی که شیخ نعمانی در کتاب «غیبت»(۱) خود روایت کرده که حضرت فرمودند:

«اگر من زمان حضرت قائم علیه السلام را درک می نمودم، تا زنده بودم او را خدمت می کردم».(۲)

مؤمنان نیز همچنین هستند؛ یعنی هر کدام که معرفت و شناختش به امام زمان علیه السلام و خیرات وجود مبارک آن جناب کامل تر است، محبتش نیز کامل تر خواهد بود و هرچه محبتش کامل تر باشد، اهتمام و سعی او نیز در دعاگویی به آن حضرت کامل تر و زیادتر است.

یا رب آن طلعت زیبا ز پس پرده غیبت

تو برون آور و ما را به لقایش برسان

آنچه مانع ز ظهورش شده از جا بردار

وانچه اسباب ظهور است برایش برسان

دشمنانش همه تن ها ز روان خالی ساز

دوستانش همه را بوسه به پایش برسان

ص:۴۲

۱- ۶۴. الغیبه» شیخ نعمانی، ص ۲۴۵.

۲- ۶۵. بحارالانوار»، ج ۵۱، ص ۱۴۸.

مطلب پنجم منافع دنیوی دعا برای امام زمان علیه السلام

مطلب پنجم در بیان فواید و منافع دنیوی است که با دعا کردن برای امام زمان علیه السلام و طلب فرج و ظهور آن حضرت حاصل می شود. و ما در این مختصر به ذکر ده فایده اکتفا می کنیم:

۱- دعا موجب طول عمر می شود؛

زیرا که دعا کردن برای امام زمان علیه السلام نوعی صله رحم پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله است و در کتاب تفسیر امام حسن عسکری علیه السلام چنین آمده است:

«صله رحم پیامبر خداصلی الله علیه وآله افضل و واجب تر از صله رحم خود شخص است».(۱)

بنابراین، فوایدی که از صله رحم خود شخص، حاصل می شود، در صله رحم پیامبرصلی الله علیه وآله به طور کامل تر و بهتر حاصل خواهد شد که یکی از آن فواید، طول عمر می باشد.

۱- ۶۶. تفسیر الامام العسکری علیه السلام» ص ۲۰۶.

در «کافی»(۱) از حضرت امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«صله رحم، اعمال را پاکیزه و بلاها را دفع می کند و باعث آسان شدن حساب قیامت و طولانی شدن عمر می گردد».(۲)

با این بیان می توان گفت که هر نوع خدمتی به امام زمان علیه السلام باعث رسیدن به این منافع و فواید خواهد شد؛ به خصوص در ثواب و اثر دعا به آن حضرت که روایت آن ذکر خواهد شد که موجب طول عمر می شود.

۲- دعا موجب دفع بلاها و وسعت روزی است.

در «کافی»(۳) به سند صحیح از امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«دعا نمودن به برادر دینی خود در غیاب او، روزی را زیاد و بدی ها را از وی دور می کند».(۴)

و مسلّم است که هرچه آن مؤمن دعا شونده، بهتر و با فضیلت تر باشد، حصول این فایده، بیشتر و کامل تر خواهد بود. پس دعا به وجود

۱- ۶۷. الکافی»، ج ۲، ص ۱۵۷.

۲ - ۶۸. تفسیر عیاشی» محمّد بن مسعود عیاشی، ج ۲، ص ۲۱۰؛ «مجموعه ورام» ورام بن ابی فراس، ج ۲، ص ۱۹۷؛ «بحارالانوار»، ج ۷۱، ص ۱۰۰.

۳- ۶۹. الکافی»، ج ۲، ص ۵۰۷.

۴- ۷۰. امالی» شیخ صدوق، ص ۴۵۵؛ «روضه الواعظین» فتال نیشابوری، ج ۲، ص ۳۲۸؛ «عده الداعی» ابن فهد حلی، ص ۱۸۳؛ «مکارم الاخلاق» طبرسی، ص ۲۷۵؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۷، ص ۱۰۶؛ «بحارالانوار»، ج ۹۰، ص ۳۵۸.

حضـرت صاحب الزمان «عجّل اللَّه تعالی فرجه الشـریف» در عصـر غیبت که افضل همه خلایق و اصل و سرچشمه ایمان است، بیش از دعا به هر مؤمنی، سبب رسیدن به این منفعت بزرگ خواهد بود.

۳- دعا به امام زمان علیه السلام موجب اجابت سایر دعاهاست.

هر که بر دعا برای امام زمان علیه السـلام مواظبت و مراقبت داشـته باشـد، سـبب مسـتجاب شدن سایر دعاهایی است که فرد در حقّ خود یا دیگران می کند که حدود ده وجه برای این مطلب در کتاب «مکیال المکارم» ذکر نموده ام.(۱)

پس سزاوار است که شخص مؤمن در ابتدای تمام دعاهایش، اوّل برای وجود امام زمان علیه السلام و ظهور و فرج آن حضرت دعا کند.

۴- تشرف به ملاقات امام زمان «عجّل اللَّه تعالی فرجه»؛

یکی از فوایـد دعـا برای امـام زمـان علیه السـلام شـرفیاب شـدن به ملاقـات آن جنـاب است در بیـداری یا خواب؛ چنان که در خصوص دعای دوم که ذکر می شود و نیز برخی دعاهای دیگر روایت شده است.

در «بحارالانوار»(۲) و دیگر کتاب های روایی از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که فرمودند:

«هر که بعد از نماز صبح و ظهر بگوید: «اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمّد وَ آلِ

۱- ۷۱. مکیال المکارم فی فوائد الدعا للقائم»، ج ۱، ص ۳۳۲.

۲- ۷۲. بحارالانوار» علامه مجلسی، ج ۸۳، ص ۷۷.

مُحَمَّد وَ عَجِّل فَرَجَهُم»، نمیرد تا به فیض ملاقات حضرت قائم علیه السلام مشرّف شود».(۱)

ظاهر این است که مقصود مداومت بر این عمل می باشد که شامل دعا و صلوات بر محمّد و آل محمّد و نیز درخواست تعجیل فرج ایشان است که با ظهور حضرت قائم «عجّل اللّٰه تعالی فرجه الشریف» حاصل می شود.

۵- زیاد شدن نعمت های الهی؛

بیان این فایده به این مطلب است که به نصّ صریح آیه قرآن،(۲) شکر نعمت، سبب زیاد شدن نعمت می شود و وجود مبارک امام زمان علیه السلام نیز از بزرگ ترین و بالاترین نعمت های الهی است، علاوه بر اینکه خود، واسطه تمام نعمت های ظاهری و باطنی می باشد؛ چنان که در اخبار متواتر و فراوانی بیان شده؛ از جمله در «بحارالانوار»(۳) و غیره، از حضرت امام زین العابدین علیه السلام روایت شده که به ابوحمزه ثمالی(۴) فرمودند:

۱- ۷۳. مصباح المتهجد» شیخ طوسی، ص ۳۶۸؛ «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۵، ص ۹۶.
۲- ۷۴. وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ»؛ و {همچنین به خاطر بیاورید} هنگامی را که پروردگارتان اعلام داشت: «اگر شکرگزاری کنید، (نعمت خود را) بر شما خواهم افزود؛ و اگر ناسپاسی کنید، مجازاتم شدید است!» سوره ابراهیم، آیه ۷.
۳- ۷۵. بحارالانوار» ج ۷۳، ص ۱۸۵.
۴- ۷۶. ابو حمزه ثمالی که نام وی ثابت بن دینار می باشد، از اصحاب خاص امامان علیهم السلام بوده که هم از امام سجادعلیه السلام و هم امام باقرعلیه السلام و هم امام صادق علیه السلام و امام کاظم علیه السلام روایت نقل کرده است. از امام رضاعلیه السلام نقل شده که ابو حمزه ثمالی در زمان خودش مانند لقمان در زمانش بوده که چهار امام را خدمت نموده است.

«ای ابوحمزه! مبادا که در ساعات بین طلوع فجر و طلوع آفتاب خواب باشی؛ چرا که در آن ساعت، خداوند متعال روزی بندگان را تقسیم می فرماید و البته که آنها را به دست ما جاری می گرداند».(۱)

پس شکرگزاری نعمت آن وجود مبارک، لازم و ضروری است و سبب زیادی نعمت می شود؛ چرا که دعا برای آن جناب، نوعی شکرگزاری است.

در کتاب «کمال الدین»(۲) و غیر آن از محمّد بن زیاد ازدی(۳) روایت شده که می گوید:

از حضرت امام موسی کاظم علیه السلام در مورد تفسیر آیه شریفه: «وَ أَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظاهِرَةً وَ باطِنَةً»(۴) پرسیدم، حضرت فرمودند:

«نعمت ظاهره، امام ظاهر و آشکار است و نعمت باطنه، امام غایب است».

گفتم: آیا چنین است که یکی از امامان غایب می شود؟

امام فرمودند:

«آری، آن امام از چشم های مردم غایب می شود؛ ولی یاد او از

۱- ۷۷. بصائر الدرجات» محمّد بن حسن صفار، ص ۳۴۳.

۲- ۷۸. کمال الدین و تمام النعمه» ج ۲، ص ۳۶۸.

۳- ۷۹. محمّد بن زیاد ازدی که همان محمّد بن ابی عمیر است، از اصحاب امام کاظم علیه السلام می باشد. «رجال نجاشی»، ص ۳۲۶؛ «معجم الرجال» مرحوم آیت اللّٰه خویی.

۴- ۸۰. و نعمت های آشکار و پنهان خود را به طور فراوان بر شما ارزانی داشته است؟! سوره لقمان، آیه ۲۰.

دل هـای مؤمنـان غـایب نمی شود. او دوازدهمین امـام از مـاست که خداونـد متعال هر مشـکلی را برایش آسان می کنـد و هر ناهمواری را برایش هموار می نماید، گنج های زمین را برایش آشـکار و هر دوری را برایش نزدیک می سازد، به وسیله او هر سرکش و سـتمکاری را نابود و هر شـیطان نابکاری را هلاك می کنـد. او پسـر سیّده کنیزان است که جریان ولادتش بر مردم مخفی می شود و بردن نامش نیز تا آن زمان که خداوند متعال او را ظاهر گرداند، حلال نخواهد بود. او زمین را از عدل و داد پر می کند همچنان که از ظلم و ستم پر شده باشد».(۱)

۶- دعا موجب جلب یاری خدا و غلبه بر دشمنان می شود.

یکی دیگر از فوایـد دعا برای امام زمان علیه السـلام این است که سـبب جلب یاری خداوند متعال و غلبه شـخص دعا کننده بر دشمنان می شود؛ زیرا که دعا برای آن حضرت، نوعی یاری رساندن به آن جناب است و یاری ایشان نیز یاری خدا می باشد و حقّ تعـالی در چنـد آیه از قرآن مجیـد وعـده فرموده است که یـاری نمایـد هر که او را یاری کنـد؛ از جمله در آیه شـریفه: «وَ لَیَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن یَنصُرُهُ»؛(۲) همانا یاری می فرماید خدای تعالی البته هر کسی را که خدا را یاری کند.

ص:۴۸

۱- ۸۱. بحارالانوار»، ج ۵۱، ص ۱۵۰؛ «کفایه الاثر» خزّاز قمی، ص ۲۷۰.
۲- ۸۲. سوره حج، آیه ۴۰.

و نیز آیه شریفه: «إِن تَنصُرُوا اللَّهَ یَنصُرْکُمْ»؛(۱) اگر شما خدا را یاری کنید، خدا هم شما را یاری می کند.

۷- برگشت به دنیا در زمان ظهور امام زمان علیه السلام؛

چنان که در کتاب «حدیقه الشیعه»(۲) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده و نیز در فضیلت دعای عهدنامه(۳) به خصوص، در کتب متعددی مانند «بحار الانوار» و غیره روایت شده است.

۸- ثبوت ایمان و نجات از فتنه های آخرالزمان؛

دعا برای تعجیل فرج و ظهور امام زمان «عجّل اللّه تعالی فرجه

ص:۴۹

۱- ۸۳. سوره محمّد، آیه ۷.

۲- ۸۴. کتابی است فارسی در اثبات نبوت خاصه و امامت امیرالمؤمنین و سایر امامان علیهم السلام تا امام زمان علیه السلام در فضایل و مناقب ایشان که منسوب به المولی احمد بن محمّد الاردبیلی، متوفی ماه صفر {۹۹۳ه.ق} است که در حرم امیرالمؤمنین علیه السلام دفن شده است. زهد و تقوای مرحوم به حدّی بود که به «مقدّس اردبیلی» مشهور گشت. «الذریعه الی تصانیف الشیعه» آقا بزرگ تهرانی، ج ۶، ص ۳۸۵؛ «اعیان الشیعه» سیّد محسن امین عاملی، ج ۳، ص ۸۱.

۳- ۸۵. از امام صادق علیه السلام نقل شده که هر کسی دعای عهد را چهل صباح بخواند از یاران حضرت قائم علیه السلام خواهد شد و اگر قبل از ظهور بمیرد خداوند او را به هنگام ظهور از قبر بیرون می آورد... ؛ اول آن چنین است: اللهم ربّ النور العظیم و ربّ الکرسی الرفیع ... . «المزار الکبیر» شیخ مفید، ص ۶۶۳؛ «بحارالانوار»، ج ۵۳، ص ۹۵؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۵، ص ۳۹۳.

الشریف» باعث ثبوت ایمان و نجات از مهلکه ها و فتنه های آخرالزمان می شود. دلیل بر این مطلب، حدیثی است که شیخ صدوق رحمه الله در «کمال الدین»(۱) از احمد بن اسحاق قمی رحمه الله روایت فرموده که او می گوید:

به محضر امام حسن عسکری علیه السلام رسیدم تا از آن جناب در مورد امام و جانشین بعد از ایشان بپرسم، پیش از اینکه من سؤال خود را مطرح کنم، آن جناب فرمود:

«ای احمد بن اسحاق! به درستی که خداوند متعال از زمان خلقت آدم تاکنون زمین را خالی از «حجّت» نگذاشته است و تا قیامت نیز خالی از «حجّت» نمی گذارد، همان حجّتی که به وسیله او بلاها را از اهل زمین دفع می کند و به برکت وی باران می بارد و برکات زمین را بیرون می آورد.

احمد بن اسحاق می گوید: عرض کردم: یابن رسول اللّٰه! پس امام و جانشین بعد از شما کیست؟

آن حضرت با عجله داخل اطاق رفتند و بیرون آمدند؛ در حالی که پسری حدود سه ساله که رویش چون ماه شب چهارده بود به همراه آورد و فرمود:

«ای احمد بن اسحاق! اگر به جهت کرامت و بزرگی تو نزد خدا و حجت های او نبود من این پسرم را به تو نشان نمی دادم. او همنام

۱- ۸۶. کمال الدین و تمام النعمه» ج ۲، ص ۳۸۴.

و هم کنیه پیامبرصلی الله علیه وآله است که زمین را از عدل و داد پر می کند؛ چنان که از ظلم و جور پر شده باشد.

ای احمد بن اسحاق! مَثَل او در این امّت همانند خضر و ذوالقرنین است. به خدا قسم! وی غیبتی طولانی خواهد داشت؛ به گونه ای که هیچ کسی از هلاکت در زمان غیبت نجات نمی یابد؛ مگر آن که خدا او را بر قول و اعتقاد به امامت وی ثابت کند و به او توفیق دهد که برای تعجیل فرج و ظهور ایشان دعا نماید».

احمد بن اسحاق می گوید، گفتم:

ای مولای من! علامت و نشانه ای به من بنما تا دلم مطمئن و آرام شود.

ناگهان آن پسر به زبان عربی فصیح، سخن آغاز کرد و فرمود:

«منم بقیه اللّه در زمین، و انتقام گیرنده از دشمنان خدا.

ای احمد بن اسحاق! پس بعد از این دیگر دنبال علامت و نشانه ای نباش».(۱)

۹- دفع بلاها؛

دفع شدن بلاها و عقوبت ها از کسانی که مستحق آن می باشند به برکت اینکه دیگران برای ظهور امام زمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» دعا می کنند؛ زیرا همان طور که در فایده قبلی بیان شد، دعا

۱- ۸۷. کمال الدین و تمام النعمه»، ج ۲، ص ۳۸۴؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۹؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۳۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۱۴۳.

برای امام زمان علیه السلام سبب ثبوت بر ایمان؛ بلکه علامت آن، و باعث نجات از فتنه های آخرالزمان است و از همین فایده، منـافع دیگری نیز حاصـل می شود که آن محفوظ بودن دیگران از بلاهـا و عقوبت های ناگهانی است، به برکت وجود کسانی که برای امـام زمان علیه السـلام دعا می کننـد؛ چنان که در «بحارالانوار»(۱) از حضـرت صادق علیه السلام(۲) روایت شده که فرمودند:

«زمانی بر مردم خواهـد آمـد که امام آنها پنهان می شود؛ خوشا به حال کسانی که در آن زمان بر امر امامت ما ثابت و اسـتوار هستند. به درستی که کمترین چیزی که از ثواب برای آنان می باشد این است که خداوند متعال، آنها را ندا می فرماید:

ای بنـدگان من! شـما به سـرّ من ایمان آوردید و حجّت غایب مرا تصدیق نمودید. پس مژده باد بر شـما به ثواب نیکو از جانب من، به راستی که شما بندگان و کنیزان من هستید، همانا اعمال خوب شما را قبول و اعمال زشت شما را عفو می کنم و شما را می آمرزم. به برکت شما، باران را بر بندگانم می بارم و بلا را از ایشان دفع می کنم. و اگر شما نبودید، همانا عذاب خود را بر آنان نازل می کردم».(۳)

ص:۵۲

۱- ۸۸. بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۱۴۵.

۲- ۸۹. آنچه ما یافتیم روایت از امام باقرعلیه السلام می باشد.

۳- ۹۰. کمال الدین و تمام النعمه»، ج ۱، ص ۳۳۰؛ «منتخب الانوار»، ص ۷۹.

۱۰- امید به نزدیک شدن ظهور و فرج امام زمان علیه السلام؛

امیـد است که به برکت دعـا کردن و تضـرّع مؤمنـان در درخواست تعجیـل فرج و ظهور امـام زمـان علیه السـلام این امر عظیم، زودتر واقع گردد.

شاهد بر این مطلب حدیثی است که در «بحار الانوار»(۱) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«خداوند متعال به حضرت ابراهیم علیه السلام وحی نمود که پسری به او عطا می فرماید.

وقتی خبر را به همسرش ساره بیان کرد، ساره گفت: چگونه از من فرزند متولد می شود؛ با وجود آنکه من پیر شده ام و زمان بارداری من گذشته است؟!

خـدای عزّوجلّ به ابراهیم وحی فرمود: به همین زودی از ساره فرزنـدی برای تو متولد خواهد شد؛ ولی به جهت اینکه وحی ما را از روی تعجب ردّ کرد، فرزندان او چهارصد سال به دست دشمنان، گرفتار و معذّب خواهند شد. و این همان زمانی بود که بنی اسرائیل گرفتار فرعونیان شدند.

وقتی گرفتاری آنان در میان فرعونیان طول کشید، به زاری در آمدنـد و چهل روز گریه کردنـد و با توجّه به سوی خدا، طلب فرج نمودنـد؛ لذا خداوند متعال به موسی و هارون وحی فرستاد که آنها را از عذاب فرعونیان خلاص خواهد فرمود؛ با وجود آنکه هنوز یکصد و هفتاد

ص:۵۳

۱- ۹۱. بحارالانوار»، ج ۴، ص ۱۱۸ و ج ۵۲، ص ۱۳۱.

سال از آن چهارصد سال باقی مانده بود».

آنگاه حضرت صادق علیه السلام فرمودند:

«شما هم اگر این چنین رفتار می کردید؛ یعنی همه اتفاق می نمودید و با گریه و زاری، فرج ما را از خداوند طلب می کردید، البته که خدای متعال فرج ما را ظاهر می فرمود؛ امّا چون شما مانند آنها رفتار نمی کنید، این امر به نهایت خود که باید، خواهد رسید».(۱)

۱- ۹۲. تفسیر عیاشی»، ج ۲، ص ۱۵۴؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۵، ص ۲۳۹.

مطلب ششم منافع اخروی دعا برای امام زمان علیه السلام

مباحث این قسمت کتاب در بیان فواید و برکات اخروی مداومت و اهتمام در دعا به وجود مبارک امام زمان علیه السلام و درخواست از خدا بر تعجیل در ظهور و فرج آن حضرت است.

ما بیش از صد فایده را در این زمینه با دلیل و برهان در کتاب «مکیال المکارم»(۱) ذکر نموده ایم، لکن چون بنای این رساله بر اختصار است فقط برخی از آن فواید را به طور فهرست وار بر می شمریم تا برای خوانندگان ملال آور نباشد:

۱- برخورداری از شفاعت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وآله در قیامت.(۲)

۲- بهره مندی از شفاعت حضرت فاطمه زهراعلیها السلام.(۳)

۳- رسیدن به شفاعت حضرت صاحب الزمان علیه السلام.

۴- دعا برای امام زمان علیه السلام اظهار محبّت به آن جناب است.

۱- ۹۳. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ج ۱، الباب الخامس، ص ۲۷۸.

۲- ۹۴. الکافی»، ج ۴، ص ۶۰؛ من لا یحضره الفقیه» شیخ صدوق، ج ۲، ص ۶۵؛ «التهذیب» شیخ طوسی، ج ۴، ص ۱۱۱؛ «وسائل الشیعه» شیخ حر عاملی، ج ۱۶، ص ۳۳۲.

۳- ۹۵. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ص ۴۷۰.

و در «کافی»(۱) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«اگر کسی از اهل ایمان را دوست داری، محبّت خود نسبت به او را اظهار کن؛ زیرا این کار سبب زیادی و ثبات محبّت و دوستی می شود».(۲)

۵- دعا برای امام زمان علیه السلام و درخواست ظهور آن حضرت از خداوند متعال، علامت و نشانه انتظار است و انتظار نیز ثواب های بسیار دارد که در کتاب «نور الابصار» ذکر نموده ام.(۳)

۶- دعا برای صاحب الامرعلیه السلام سبب احیای امر آن حضرت و نیز موجب سرور و شادمانی شخص در قیامت می شود.

۷- دعا باعث دور شدن شیطان از شخص دعا کننده می شود.

۸- با همین دعا کردن می توان برخی از حقوق آن حضرت را ادا نمود.(۴)

۹- دعا برای امام زمان علیه السلام سبب تعظیم خداوند منّان است که آن اعظم عبادات؛ بلکه روح آنها می باشد.

۱۰- این دعا نوعی توسل جستن به «وسیله الهی» است که در آیه شریفه به آن امر فرموده:

«یا أَیُّها الَّذِینَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ ابْتَغُوا إِلَیْهِ الْوَسِیلَهَ وَ جاهِدُوا فِی

۱- ۹۶. الکافی»، ج ۲، ص ۶۴۴.

۲- ۹۷. المحاسن» احمد بن محمّد برقی، ج ۱، ص ۲۶۶؛ «وسائل الشیعه»، ج ۱۲، ص ۵۴.

۳- ۹۸. نور الابصار فی فضیله الانتظار»، که به نام «چشم روشنی منتظران» توسط انتشارات مسجد مقدس جمکران چاپ شده است.

۴- ۹۹. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام»، ص ۳۰۵.

سَبِيلِهِ لَعَلَّكَمْ تُفْلِحُونَ»؛(۱)

ای کسانی که ایمان آورده اید! از (مخالفت فرمان) خدا بپرهیزید! و وسیله ای برای تقرب به او بجوئید! و در راه او جهاد کنید، باشد که رستگار شوید!

۱۱- با دعا به آن حضرت، مزد رسالت حضرت رسول خداصلی الله علیه وآله نیز حاصل می شود؛ زیرا این دعا نوعی اظهار مودّت و محبّت به اهل بیت پیامبرصلی الله علیه وآله است که خداوند آن را مزد رسالت قرار داده است؛ آنجا که فرموده:

«قُل لَّآ أَسْئلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْراً إِلَّا الْمَوَدَّهَ فِی الْقُرْبَی ؛(۲)

... بگو: «من هیچ پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی کنم جز دوست داشتن نزدیکانم [اهل بیتم ... ».

۱۲- دعا برای امام زمان علیه السلام باعث آمرزش گناهان می شود.

۱۳- مؤمن به سبب دعا برای امام زمان علیه السلام در زمره برادران خاتم پیامبران صلی الله علیه وآله قرار می گیرد که این از بالاترین مقامات برای انسان است.

۱۴- این دعا نوعی اقتدا و پیروی از ائمه طاهرین علیهم السلام است.(۳)

۱۵- دعا به امام زمان علیه السلام وفای به عهد الهی است که خداوند در قرآن

۱- ۱۰۰. سوره مائده، آیه ۳۵.

۲- ۱۰۱. سوره شوری، آیه ۲۳.

۳- ۱۰۲. بصائر الدرجات» محمّد بن حسن صفار، ص ۸۴؛ «بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۳.

به آن امر فرموده است.(۱)

۱۶- دعا برای امام، رعایت امانت الهی است که همانا وجود مبارک امام زمان علیه السلام می باشد.(۲)

۱۷- دعا به وجود امام زمان علیه السلام باعث زیاد شدن تابش نور امام در قلب فرد دعا کننده می شود.

۱۸- دعا به امام زمان علیه السلام نوعی اعانت و کمک به نیکی و تقواست؛(۳) چون با ظهور آن حضرت تمام خیرات و نیکی ها ظاهر می شود.

۱۹- این دعا باعث هدایت به نور کتاب خدا، قرآن مجید می شود.

۲۰- دعای به حضرت صاحب الزمان «عجّل اللّٰه تعالی فرجه الشریف» موجب قبول شدن اعمال نیک انسان می شود.

۲۱- با این دعا به پاداش و ثواب طلب علم می رسد اگر مقصودش استفاده از علوم ربانی امام زمان علیه السلام باشد.

۲۲- ایمن شدن از عقوبت ها و سختی های روز قیامت، ان شاء اللّٰه.

۲۳- با این دعا به دعوت خدا و پیامبر اوصلی الله علیه وآله پاسخ داده می شود.

۱- ۱۰۳. در مورد آیات «عهد اللّٰه» و «اوفوا بعهدی» و «اوفوا بالعهد» چند حدیث وارد شده که فرموده اند: «نحن عهد اللّٰه فمن وفی بعهدنا فقد وفی بعهد اللّٰه» ما همان عهد الهی هستیم، هر که به عهد ما وفا نماید به عهد الهی عمل نموده است.»؛ «کافی»، ج ۱، ص ۲۲۱؛ «بحارالانوار»، ج ۲۶، ص ۲۴۵.

۲- ۱۰۴. تفسیر فرات» فرات بن ابراهیم کوفی، ص ۱۴۷.

۳- ۱۰۵. که خداوند فرموده است: «تَعاوَنُوا عَلَی البِرِّ وَ التَّقوی» سوره مائده، آیه ۲.

۲۴- باعث می شود که دعا کننده در روز قیامت با امیرمؤمنان علیه السلام در درجه و مقام ایشان، همراه خواهد شد.(۱)

۲۵- دعا کننده، نزد خداوند متعال از محبوب ترین خلق خدا می شود.(۲)

۲۶- دعا کننده، نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله عزیزترین مردم می گردد.(۳)

۲۷- دعا کننده برای فرج و ظهور امام زمان علیه السلام از اهل بهشت خواهد شد. ان شاءاللَّه.

۲۸- دعای حضرت رسول خداصلی الله علیه وآله شامل حال چنین شخصی می شود.(۴)

۲۹- به سبب اهتمام و سعی در دعا به امام زمان علیه السلام خداوند او را در امر عبادت یاری می فرماید.

۳۰- ثواب و پاداش اعانت و کمک به مظلوم را شامل حال خود می کند.

۳۱- به وسیله این دعا، ثواب و پاداش احترام و تجلیل بزرگان حاصل می شود.

۳۲- رسیدن به ثواب کسی که طلب کننده خون به ناحقّ ریخته شده مظلوم کربلا و سایر مظلومان است.

۳۳- دعا به امام زمان علیه السلام باعث می شود که فرد توانایی تحمل

۱- ۱۰۶. کمال الدین»، ج ۱، باب ۲۶، حدیث ۱۴.

۲- ۱۰۷. کافی» ج ۲، ص ۱۶۴.

۳- ۱۰۸. بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۹.

۴- ۱۰۹. احتجاج» طبرسی، ج ۱، ص ۸۸.

و پذیرش احادیث ائمه طاهرین علیهم السلام را پیدا کند.

۳۴- از این شخص دعا کننده در روز قیامت نوری ساطع خواهد شد که دیگران از آن استفاده خواهند کرد.

۳۵- شفاعت او برای هفتاد هزار نفر از گناهکاران پذیرفته می شود.(۱)

۳۶- باعث اطمینان و آرامش قلب در قیامت می شود.

۳۷- با استمرار و اهتمام در دعای تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام ثواب بیست حج حاصل می گردد.

۳۸- دعا برای امام زمان علیه السلام ثواب حج عمره دارد.

۳۹- ثواب دعا برای فرج، برابر ثواب دو ماه اعتکاف در مسجدالحرام است.

۴۰- ثواب دو ماه روزه با اعتکاف در مسجد الحرام را دارد.

۴۱- از آزاد کردن هزار بنده در راه خدا برتر است.

۴۲- از کمک کردن هزار اسب جنگی به رزمندگان در راه خدا بهتر است. و این برتری نیز نشانه بیشتر بودن ثواب آن است.

۴۳- اهتمام زیاد در دعا برای تعجیل ظهور و فرج امام زمان علیه السلام از ده مرتبه طواف دور خانه کعبه برتر است.

۴۴- صد هزار حاجت دعا کننده در روز قیامت روا می شود.

۴۵- با حضرت رسول خدا و ائمه طاهرین - سلام اللّه علیهم

۱- ۱۱۰. بحارالانوار» ج ۸، ص ۱۲۱.

اجمعین - محشور خواهد شد.

۴۶- در هنگام مردن، به او مژده و بشارت خواهند داد.

۴۷- فرشتگان خدا در حقّ او دعا می کنند.

۴۸- گویا با این دعا به قلب شیطان تیر می زند.

۴۹- در روز قیامت و محشر، آنگاه که همه مردم مشغول حسابرسی اعمال خود هستند، او از طعام های بهشتی بهره مند می شود.

۵۰- از آفتاب سوزان روز قیامت محفوظ می ماند.

۵۱- از عذاب ها و سختی های عالم برزخ در امان خواهد شد.

۵۲- سبب سرور و خوشحالی رسول خداصلی الله علیه وآله می شود.

۵۳- در عالم قبر و برزخ، رفیق و همراه نیکو پیدا می کند.

۵۴- حساب رسی اعمال او در قیامت آسان می شود؛ یعنی گناهان او عفو می گردد و سخت گیری نمی شود.

۵۵- درهای بهشت به روی او گشوده می شود.(۱)

۵۶- دعای حضرت سیّد الساجدین علیه السلام شامل حال او می گردد.(۲)

۵۷- با دعا کردن در حقّ امام زمان علیه السلام «اعتصام به حبل اللّه»(۳) حاصل

۱- ۱۱۱. در دعای عرفه؛ «مفاتیح الجنان».

۲- ۱۱۲. صحیفه سجادیه» امام سجادعلیه السلام، دعای ۴۷؛ «اقبال الاعمال» سیّد بن طاووس، ص ۳۵۳.

۳- ۱۱۳. زیرا بنابر فرمایش امامان معصوم علیهم السلام؛ از جمله امام صادق علیه السلام: «نحن حبل اللّه الذی قال اللّه... ما همان حبل الهی هستیم که خداوند فرموده است». «تفسیر فرات» ص ۹۱؛ «شواهد التنزیل» حاکم حسکانی، ج ۱، ص ۱۶۹؛ «بحارالانوار» ج ۳۶، ص ۱۹.

می شود؛ همان که خداوند متعال در قرآن کریم به آن امر فرموده است:

«وَ اعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّه جَمیعاً وَ لا تَفَرَّقُوا»؛(۱)

آل عمران:۱۰۳ و همگی به ریسمان خدا [قرآن و اسلام، و هرگونه وسیله وحدت ، چنگ زنید، و پراکنده نشوید!

۵۸- سبب حصول توسل و تمسّک به اهل بیت عصمت و طهارت خاتم انبیاءعلیهم السلام می شود.(۲)

۵۹- با این دعاها به یک سوم ثواب عبادت همه عابدان می رسد؛ بلکه به دو سوم عبادت آنان خواهد رسید، اگر دعا کردن او به امام زمان علیه السلام از جهت اظهار محبّت به امیرالمؤمنین علیه السلام باشد و نیز هنگام دعا کردن دست های خود را به زاری و تضرّع بالا بگیرد؛ زیرا با مداومت بر دعا به این کیفیت، محبّت قلبی و زبانی و بدنی به امیرمؤمنان علیه السلام حاصل و اظهار می شود.

از رسول خداصلی الله علیه وآله روایت شده که فرمودند:

«هر که علی علیه السلام را با دل و زبان و دست، دوست بدارد، خداوند

۱- ۱۱۴. سوره آل عمران، آیه ۱۰۳.

۲- ۱۱۵. همان حدیث متواتر که پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله فرمود: دو گوهر گرانبها برایتان می گذارم؛ قرآن و اهل بیت، که اگر به آن ها تمسّک جویید هدایت می یابید. «کمال الدین» ج ۱، ص ۲۳۴؛ «عیون اخبارالرضاعلیه السلام» ج ۲، ص ۶۲؛ «امالی» شیخ صدوق، ص ۴۱۵؛ «بحارالانوار» ج ۲، ص ۲۲۵.

متعال ثواب عبادت همه عابدان را به او مرحمت می فرماید».(۱)

۶۰- سبب کامل شدن ایمان می شود.

۶۱- ثواب و پاداش به شهادت رسیدن در حضور خاتم پیامبران صلی الله علیه وآله را دارد.

۶۲- پاداش شهادت در حضور حضرت صاحب الزمان علیه السلام را دارد.

۶۳- ثواب احسان و نیکی کردن به امام زمان علیه السلام را دارد.

۶۴- ثواب اکرام و تجلیل از عالم را دارد؛ زیرا اکرام و احترام نمودن عالم عامِل، یکی از بزرگ ترین عبادات محسوب می شود.

در کتاب «بحارالانوار»(۲) از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر که به مؤمن فقیهی اکرام و احترام نماید خداوند متعال در روز قیامت از او خشنود خواهد شد و هر که به او بی احترامی نماید خداوند از وی خشمناک خواهد بود».(۳)

۶۵- ثواب بزرگداشت شخص کریم را دارد.

۶۶- سبب حصول برخی از احسان های حضرت صاحب الزمان علیه السلام به ما می شود.

۱- ۱۱۶. تأویل الایات» استر آبادی، ص ۸۲۴؛ «روضه الواعظین» فتال نیشابوری، ج ۱، ص ۱۰۶؛ «بحارالانوار» ج ۳۹، ص ۲۸۸.

۲- ۱۱۷. بحارالانوار» ج ۲، ص ۴۴.

۳- ۱۱۸. عوالی اللالی» ابن جمهور احسایی، ج ۲، ص ۳۵۹.

۶۷- گویا اطاعت اولی الامر را نموده است.

۶۸- به مقام و درجه شهیدان؛ بلکه شهیدان در خدمت امیرالمؤمنین علیه السلام خواهد رسید.

۶۹- در مجلسی که برای امام زمان علیه السلام دعا می شود، فرشتگان خداوند حاضر خواهند شد.(۱)

۷۰- دعا به امام زمان «عجّل اللَّه تعالی فرجه الشریف» در عصر غیبت آن حضرت، فضیلت بیشتری دارد نسبت به دعا در زمان ظهور ایشان و تشکیل حکومت، مطابق احادیث و روایاتی که در این زمینه رسیده است.(۲)

در این مختصر به همین مقدار اکتفا می کنم، هر که خواستار مطالب بیشتری است به کتاب «مکیال المکارم» رجوع نماید که در آنجا به طور مفصل و به همراه ادلّه و احادیث ائمه اطهارعلیهم السلام ذکر نموده ام.(۳)

شرایط رسیدن به آثار و فواید دعا

اشاره

از آنچه توضیح داده شد معلوم می شود که دعا کردن برای امام

ص:۶۴

۱- ۱۱۹. بحارالانوار» ج ۱، ص ۲۰۵.
۲- ۱۲۰. کافی» ج ۱، ص ۳۳۳؛ «کمال الدین» ج ۲، ص ۶۴۵؛ «وسائل الشیعه» ج ۱، ص ۷۷؛ «بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۱۲۷.
۳- ۱۲۱. مکیال المکارم» ج ۱، باب پنجم، ص ۲۷۸.

زمان علیه السلام در بین سایر عبادات، دارای جامعیت و فواید زیادی است که عبادات دیگر از چنین ویژگی ای برخوردار نیستند، از این جهت که پاداش فراوان و برکات زیادی به سبب آن حاصل می گردد؛ لکن باید دانست که رسیدن به تمامی آن فواید و ثواب ها به طور کامل، مطابق آنچه از آیات و روایات معلوم می شود، سه شرط مهم دارد:

شرط اوّل: ایمان

مقصود از ایمان، یقین قلبی و اقرار زبانی به اصول دین و مذهب است که در سه مطلب خلاصه می شود:

یکم: شناخت و معرفت به خداوند متعال و اعتقاد به وحدانیت او و صفات سلبیه و ثبوتیه که یکی از آنها عدل می باشد.

دوم: معرفت و شناخت رسول او؛ یعنی حضرت خاتم الانبیاءعلیهم السلام و عقیده به خاتمیت آن حضرت و اینکه هرچه ایشان فرموده حقّ است که از آن جمله، معاد و سایر ضروریات دین است.

سوم: معرفت و شناسایی دوازده امام علیهم السلام که اوّل آنها حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام و آخر ایشان امام زمان حضرت حجه بن الحسن العسکری «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» می باشند. و اینکه آن حضرت زنده و غایب است و نخواهد مُرد تا آنکه ظاهر شود و جهان را از عدل و داد پر نماید.

پس هرگاه کسی در یکی از این امور شک داشته باشد، مؤمن نیست و هیچ عملی هم از او قبول نمی شود، و اگر به این حال بمیرد اهل نجات

نخواهد بود. همچنین است اگر یکی از ضروریات دین را انکار کند.

مراد از ضروریات دین، آن حکم هایی هستند که برای هر فردی که در اسلام و مسلمانی رشد نموده، روشن است که آن حکم جزو دین اسلام است؛ مثل واجب بودن نمازهای پنجگانه در هر شبانه روز، واجب بودن روزه ماه رمضان، حرام بودن ربا، شراب نوشیدن و مانند آنها.

شرط دوم: تحصیل تقوای واقعی

باید دانست که تقوا به معنای پرهیزکاری است و دارای چهار درجه می باشد که با تفاوت این درجات، ثواب و پاداش و پذیرش اعمال فرد باتقوی نیز متفاوت خواهد شد.

درجات تقوی و ثمره هر کدام:

درجه اول: اجتناب از گناهان کبیره، اولین درجه تقوی است و آن گناهانی می باشد که در دین اسلام، بزرگ شمرده شده است. هرگاه شخصی این درجه از تقوی را به دست آورد، گناهان صغیره او هم عفو می شود و به ثواب اعمال خیر می رسد و داخل بهشت می شود. دلیل آن هم آیه شریفه است که می فرماید:

«إِن تَجْتَنِبُوا كَبَآئِرَ ما تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّاتِكُمْ وَ نُدْخِلْكُم مُدْخَلًا كَرِيماً»؛(۱)

ص:۶۶

۱- ۱۲۲. سوره نساء، آیه ۳۱.

اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی می شوید پرهیز کنید، گناهان کوچک شما را می پوشانیم؛ و شما را در جایگاه خوبی وارد می سازیم.

روایاتی هم در این زمینه وجود دارد.(۱)

پس بر هر مؤمنی که طالب ثواب است و از عذاب الهی می ترسد، لازم است که گناهان کبیره را حداقل بشناسد تا از آنها پرهیز نماید.

در این مورد مرحوم مبرور ثقه الاسلام آقای حاج شیخ محمّد علی «که خداوند درجات او را عالی بفرماید» رساله خوبی نوشته اند که شایسته است مؤمنان آن را تهیه نموده و از آن بهره مند شوند.(۲)

دو نکته قابل توجّه: یکی این است که هر گناه صغیره ای که زیاد انجام شود و بر آن اصرار کنند، کبیره خواهد شد؛ چنان که در روایت نقل شده و علماء نیز بر آن اتفاق نموده اند.(۳)

و دیگر اینکه ترک هر واجبی حرام است؛ لکن بعضی از واجبات آنقدر اهمیّت دارند که ترک آنها گناه کبیره محسوب می شود؛ مثل ترک نماز. و برخی نیز ترک آنها فقط حرام است؛ و گناه آن صغیره می باشد؛

---

۱ – ۱۲۳. من لا یحضره الفقیه» ج ۳، ص ۵۷۵؛ «ثواب الاعمال» شیخ صدوق، ص ۱۲۹؛ «وسائل الشیعه» ج ۱۵؛ ص ۳۱۶؛ «بحارالانوار» ج ۸، ص ۳۵۱.

۲ – ۱۲۴. همچنین یکی از کتاب های معروف در این زمینه، اثر شهید آیت اللّه دستغیب به نام «گناهان کبیره» است که مطالعه آن برای عموم مفید می باشد.

۳ – ۱۲۵. کافی» ج ۲، ص ۲۸۸؛ وسائل اشیعه» ج ۱۵، ص ۳۳۷؛ «غرر الحکم و درر الکلم» آمدی، حدیث ۱۸۷؛ «بحارالانوار» ج ۶۸، ص ۲۵۰ و ج ۸۵، ص ۴۰.

مثل اینکه کسی جواب سلام را ندهد که کبیره بودن آن معلوم نیست؛ مگر اینکه باعث بی احترامی به مؤمن سلام کننده و ناراحتی و آزار او شود.

درجه دوم: این درجه که بالاتر از درجه اوّل است، پرهیز نمودن از تمام گناهان می باشد و روشن است که هر کسی این درجه از تقوی را حاصل کند، ثواب عباداتش کامل تر از اولی است. تحصیل این دو درجه از تقوی، مطابق آیات و روایات رسیده، واجب می باشد.(۱)

درجه سوم: این درجه که در مرحله بالاتر از دو درجه قبلی است، با ترک مکروهات حاصل می شود، به جهت ترس از ارتکاب کارهای حرام.

درجه چهارم: این درجه که درجه کامل تری از تقوی می باشد با ترک مباحات حاصل می شود، چنین شخصی مباحات را ترک می کند تا ناخواسته مرتکب مکروهات و محرمات نشود.

درجه سوم و چهارم، مخصوص مقام مؤمنان کامل است که هر عملی انجام می دهند، مورد رضایت خداوند سبحان می باشد.(۲)

شرط سوم: لزوم تهذیب اخلاق

یکی از شرایط رستگار شدن به ثواب های کامل، تهذیب نفس و پاک

۱- ۱۲۶. یعنی هم گناهان کبیره و هم گناهان صغیره را ترک کند که در واقع، این قدم اول در کسب تقوی می باشد و گرنه ارتکاب گناه صغیره بدون توبه و همراه با اصرار بر آن، شخص را به فسق می کشاند.

۲- ۱۲۷. یعنی اولاً ـ هیچ گناهی انجام نمی دهند؛ ثانیاً به همه واجبات عمل می کنند؛ ثالثاً مستحبات را عمل می کنند تا از فیضی محروم نشوند؛ رابعاً هم مکروهات و هم مباحات را ترک می نمایند تا ناخواسته مرتکب حرام نشوند.

نمودن آن از صفات رذیله و ناشایست است؛ یعنی صفات زشتی که در باطن انسان، کمین کرده و او را از ساحت قرب الهی دور انداخته اند؛ مثل تکبر، حرص، حسد، کینه، نفاق، محبّت دنیا، عُجب و غیر آنها را از خود دور نماید؛ چون با وجود چنین صفاتی، انسان به مطلوب خود نخواهد رسید. حتی بعضی از این صفات آنقدر مؤثر است که شخص را به کلّی از ثواب محروم می کنند؛ بلکه باعث زوال ایمان او می شوند؛ مثل محبّت دنیا و مانند آن.

اگر بخواهم در این زمینه به طور مفصّل بنویسم، کتاب بزرگی خواهد شد، بنابراین به همین مقدار اشاره نمودم.

من آنچه شرط بلاغ است با تو می گویم

تو خواه از سخنم پند گیر و خواه ملال

پس هرگاه شخص مؤمن این شرایط را به دست آورد و بر دعا برای وجود مبارک امام زمان «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف» مداومت و اهتمام داشته باشد و تعجیل در فرج و ظهور آن حضرت را از خداوند عزّوجلّ درخواست نماید، ان شاء اللّه به تمام برکات و ثواب های گفته شده خواهد رسید.

اشکال و شبهه

ممکن است برخی از کوته نظران، این نکته را بعید بدانند که چگونه در مقابل یک عمل کوچک و مختصر، این همه ثواب ها و فواید داده می شود؟

ص:۶۹

جواب از شبهه

به این اشکال و شبهه، سه جواب داده می شود:

جواب اوّل: عمل شریف دعا به وجود مبارک امام زمان و ظهور آن حضرت «عجّل اللّه تعالی فرجه الشریف»، نزد اهل بصیرت، عمل کوچکی نیست تا آنکه جای این استبعاد را داشته باشد، بلکه در نهایت بزرگی و کمال عظمت شأن است.

کوچکی و بزرگی هر چیزی را عارف و عالم به آن تشخیص می دهد؛ مثل آنکه چه بسا یک دانه جواهر کوچک، هزارها تومان قیمت دارد؛ لکن این ارزش را فقط اهل خبره آن اطّلاع دارند و شخص غیر خبره و بی اطّلاع حقّ ندارد به آن فرد دانا اعتراض کند که چرا این دانه را اینقدر زیاد قیمت گذاشتی؟

دانای به شأن امام و قیمت دعا به وجود امام زمان علیه السلام نیز فقط خداوند عالمیان و خاتم پیامبران و ائمه طاهرین علیهم السلام می باشند.

دعا برای امام زمان «روحی و ارواح العالمین له الفداء» همانند شهادتین است که هرچند کوچک و مختصر است؛ لکن به محض گفتن آن، شخص کافر، مسلمان و پاک و محترم و بهشتی می شود. همچنین است سایر آثاری که دارد. پس کسی حقّ ندارد برای کوچک بودن ظاهر کلمه و آسانی آن، آثار آن را انکار نماید.

جواب دوم: ثواب هایی که خداوند متعال در مقابل هر عملی عطا

می فرماید به نحو تفضّل است نه استحقاق شخص؛ مَثَل این دعا و سایر عبادات بندگان، مثل هدیه ای است که شخصی محتاج به خدمت شخصیتی کریم می برد، به یقین آن فرد کریم به قیمت این هدیه نگاه نمی کند؛ بلکه به مقتضای فضل و کرم خودش عطا می فرماید.

چه بسا یک گل به کسی تعارف می کنند ولی او در مقابل، صدها برابر آن را انعام می دهد و همه نیز این کرم او را تحسین می کنند.

در حدیث است که کنیزی از کنیزان حضرت امام حسین علیه السلام یک عدد گل به آن حضرت تعارف کرد و آن جناب او را آزاد نمودند.

جواب سوم: تمام عطاها و ثواب هایی که به دعا کننده در حقّ امام زمان علیه السلام داده می شود، در حقیقت عطیه و بخشش خداوند متعال به خود آن حضرت و اکرام آن بزرگوار است و روشن است که امام زمان علیه السلام استحقاق این عطایا و مراتب فوق آنها را نیز دارا می باشند.

مثلاً هرگاه شخص بزرگی بخواهد فرد بزرگ دیگری را ضیافت نماید، نسبت به هر یک از خادمان و همراهان و غلامان او هم احسان و انعام خواهد کرد؛ در صورتی که آن افراد به خودی خود لیاقت چنین تجلیل و پذیرایی را ندارند، لکن به جهت انتساب و تعلّقی که به آن فرد بزرگ دارند، مورد لطف واقع می شوند.

به هر حال این اکرام خادمان، در حقیقت تجلیل و احترام صاحب آنهاست. به گونه ای که اگر نسبت به هر یک از آنان اندک کوتاهی

صورت گیرد، باعث تکدّر خاطر و گله آن شخص بزرگ می شود.

چنـان که کثرت ثواب هـا و عطایـایی هم که به زایران و گریه کننـدگان حضـرت سیّد الشـهداعلیه السـلام عنایت می شود، به جهت انتساب و تعلق آنان به آن حضرت است نه از جهت استحقاق خودشان.(۱)

نثار حُسن جمال حبیب اگر آرند

دو عالمی ز کریمان عجب نپندارند

ص:۷۲

۱- ۱۲۸. از جمله به این احادیث که از معصومین علیهم السـلام رسـیده توجه فرماییـد: الف) هفتاد هزار ملک تا روز قیامت در حرم امام حسـین علیه السلام حاضرند و برای زائران آن حضرت دعا می کنند. ب) روز عرفه، خداوند متعال ابتدا به زائران امام حسـین علیه السـلام نظر می کند سپس به حاجیان در صحرای عرفات. ج) هیچ کسی در روز قیامت نیست مگر اینکه آرزو می کند از زائران امام حسین علیه السلام باشد. «من لا یحضره الفقیه» ج ۲، ص ۵۸۱؛ «وسائل الشیعه» ج ۱۴، ص ۴۶۲؛ «بحارالانوار» ج ۹۸، ص ۱۸.

مطلب هفتم زمان دعا

برخی اوقات و حالات است که نسبت به سایر اوقات، اهتمام و تأکید بیشتری در دعا برای امام زمان علیه السلام و تعجیل فرج آن حضرت شده است، ما در این بحث مختصر به بیان برخی از آنها به نحو اختصار می پردازیم:

اوّل: در قنوت نمازها؛

چنان که در قنوت های متعددی از ائمه طاهرین علیهم السلام روایت شده است؛ از آن جمله در «مستدرک الوسائل»(۱) روایت است که حضرت صادق علیه السلام به شیعیان خود امر می فرمودند که در قنوت نمازها بعد از کلمات فرج «لا اله الّا اللّه الحلیم الکریم ... تا آخر»(۲) این دعا را بخوانند:(۳)

ص:۷۳

۱- ۱۲۹. مستدرک الوسائل»، ج ۴، ص ۴۰۴.

۲- ۱۳۰. بقیه آن چنین است: «لا اله الّا اللّه الحلیم الکریم لا اله الا اللّه العلی العظیم سبحان اللّه ربّ السماوات السبع و ربّ الارضین السبع و ما فیهن و ما بینهن و ما تحتهن و رب العرش العظیم و الحمد للّه رب العالمین.» «الکافی» کلینی، ج ۳، ص ۱۲۲؛ «من لا یحضره الفقیه» شیخ صدوق، ج ۱، ص ۱۳۱؛ «التهذیب» شیخ طوسی، ج ۱، ص ۲۸۸.

۳- ۱۳۱. البته اصل این دعا از امام علی علیه السلام نیز روایت شده است.

«اَللَّهُمَّ إِلَيْکَ شُخِصَتِ الأبْصارُ وَ نُقِلَتِ الأقْدَامُ وَ رُفِعَتِ الأيْدِی وَ مُدَّتِ الأعْناقُ وَ أَنْتَ دُعِیتَ بِالألْسُنِ وَ إِلَیْکَ سِرُّهُمْ وَ نَجْویهُمْ فِی الأعْمالِ، رَبَّنَا افْتَحْ بَیْنَنا وَ بَیْنَ قَوْمِنا بِالحَقِّ وَ أَنْتَ خَیْرُ الفاتِحِینَ.

اَللَّهُمَّ إِنّا نَشْکُوا إِلَیْکَ فَقْدَ نَبِیِّنا وَ غَیْبَهَ إِمامِنا وَ قِلَّهَ عَدَدِنا وَ کَثْرَهَ أَعْدآئِنا وَ تَظاهُرَ الأَعْدآءِ عَلَیْنا وَ وُقُوعَ الفِتَنِ بِنا، فَفَرِّجْ ذَلِکَ اللَّهُمَّ بِعَدْلٍ تُظْهِرُهُ وَ إِمامِ حَقٍّ نَعْرِفُهُ إِلَهَ الحَقِّ آمِینَ رَبَّ العالَمِینَ».(۱)

حقیر گوید: هرگاه نتواند این دعا را بخواند، یا وقت تنگ باشد، کفایت می کند جهت دعا برای تعجیل فرج و ظهور امام زمان علیه السلام حداقل اینکه بگوید:

«اَللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ مَوْلانا صاحِبِ الزَّمانِ عَجِّلْ خِزْیَ أَعْدآئِهِ».

دوم: بعد از هر نماز واجب، چنان که بیان خواهد شد.(۲)

سوم: بعد از هر دو رکعت از نماز نافله شب.(۳)

۱- ۱۳۲. بحارالانوار»، ج ۸۲، ص ۲۰۷؛ «مفتاح الفلاح» شیخ بهایی، ص ۵۷.
۲- ۱۳۳. رضیت باللَّه ربّاً ... فاحفظه من بین یدیه و من خلفه و عن یمینه و عن شماله و عن فوقه و من تحته ...»؛ «کافی» ج ۲، ص ۵۴۸؛ «من لا یحضره الفقیه» ج ۱، ص ۳۲۷؛ «بحارالانوار» ج ۸۳، ص ۴۲.
۳- ۱۳۴. مصباح کفعمی» ابراهیم بن علی عاملی کفعمی، ص ۷۵.

چهارم: به خصوص هر صبح و شام.(۱)

پنجم: هر وقت آن حضرت را زیارت می کنی. مطابق آنچه که شهیدرحمه الله(۲) در کتاب دروس خود فرموده است.

ششم: هر وقت می خواهی برای خودت دعـا کنی، اوّل برای امـام زمان علیه السـلام دعا کن، آنگاه برای خودت دعا نما. چنان که از روایات و ادعیه استفاده می شود.

هفتم: روزهای پنجشـنبه؛ به خصوص در کتاب «جمال الاسـبوع»(۳) روایت فرموده که در روز پنجشـنبه مسـتحب است که صد مرتبه بگویند:

«اَللَّهُـمَّ صَـلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ وَ أَهْلِـکْ عَـدُوَّهُمْ مِنَ الجِنِّ وَ الإِنْسِ مِنَ الأَوَّلِینَ وَ الآخِرِین».(۴) که این صلوات دارای فضیلت بسیار است.

ص:۷۵

۱- ۱۳۵. کافی» ج ۲، ص ۵۲۹؛ «مصباح المتهجد» ص ۲۱۳؛ «بحارالانوار» ج ۸۳، ص ۱۵۰؛ و دعای عهد در مفاتیح الجنان.

۲- ۱۳۶. نامش ابو عبـد اللَّه محمـد بن جمال الدین مکی عاملی «نوّر اللَّه ضـریحه» معروف به شـهید اول، متولد ۷۳۶ و متوفای ۷۸۶ هجری قمری و از علمای طراز اول اسـلام و شـیعه است. وی اگرچه مورد توجّه تمام فقهای شیعه و سنی قرار داشت؛ لکن مورد حسـد و کینه متعصبین قرار گرفته، به طرز فجیعی به شـهادت رسـید. برخی از کتـاب هـای روایی و فقهی وی از این قرار است: لمعه، ذکری اربعین، دروس، مزار، و مجموعه شهید اول.

۳- ۱۳۷. ص ۱۷۸.

۴- ۱۳۸. مصباح المتهجد» شیخ طوسی، ص ۲۶۵؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۱۴۲.

هشتم: روزهای جمعه؛ به خصوص در وقت زوال (ظهر) و بعد از نماز ظهر و عصر آن روز؛ چنان که از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که برترین اعمال روز جمعه آن است که بعد از نماز عصر، صد مرتبه بگویی:

«اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ».(۱)

نهم: روز عید ماه رمضان (عید فطر).(۲)

دهم: روز عید قربان.(۳)

یازدهم: روز عید غدیر.(۴)

دوازدهم: روز عرفه.(۵)

سیزدهم: روز ۲۵ ماه ذیقعده که روز «دحو الارض» است.(۶)

---

۱ – ۱۳۹. جمال الاسبوع» سیّد بن طاووس، ص ۴۴۹؛ «بحارالانوار»، ج ۸۶، ص ۳۵۳؛ «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۶، ص ۹۴.

۲ – ۱۴۰. اللهم صل علی ولیک المنتظر امرک، المنتظر لفرج اولیائک، اللهم اشعب به الصدع ...»؛ «اقبال الاعمال» سیّد بن طاووس، ص ۲۸۳؛ «بحارالانوار» ج ۸۸، ص ۱۶.

۳– ۱۴۱. اقبال الاعمال» سیّد بن طاووس، ص ۲۸۰.

۴– ۱۴۲. المقنعه» شیخ مفید، ص ۲۵؛ «اقبال الاعمال» سیّد بن طاووس، ص ۴۹۲؛ «بحار الاعمال» ج ۹۵، ص ۳۱۹.

۵ – ۱۴۳. دعای امام سجادعلیه السلام در روز عرفه، «صحیفه السجادیه» دعای ۴۷ و دعای امام صادق علیه السلام؛ «اقبال الاعمال» ص ۳۵۰.

۶– ۱۴۴. اقبال الاعمال» ص ۳۱۲؛ «زاد المعاد» ص ۲۳۶.

چهاردهم: شب نیمه ماه شعبان.(۱)

پانزدهم: روز نیمه ماه شعبان.(۲)

شانزدهم: تمام ماه مبارک رمضان.(۳)

هفدهم: خصوص شب های ماه رمضان.

هجدهم: خصوص شب قدر.(۴)

نوزدهم: خصوص روز ۲۱ ماه رمضان، بعد از نماز صبح.

بیستم: روز عاشوراء.(۵)

و دلایل هر یک را در کتاب «مکیال المکارم»(۶) ذکر کرده ام.

بیست و یکم: روز نوروز؛ با توجّه به حدیثی که از معلّی بن خُنیس

۱- ۱۴۵. که شب میلاد سراسر نور قائم آل محمد علیهم السلام می باشد.

۲- ۱۴۶. همان گونه که خود آن حضرت نیز در روز ولادتش چنین دعا کرد: «اللهم انجز لی وعدی و أتمم لی امری و ثبت وطأتی و املأ الارض بی عدلاً و قسطاً...»؛ «کمال الدین» ج ۲، ص ۴۲۸؛ «بحار الانوار» ج ۵۱، ص ۱۳.

۳- ۱۴۷. «مُقنعه» شیخ مفید، ص ۳۳۶، «مصباح المتهجد» ص ۶۱۴؛ «التهذیب» شیخ طوسی، ج ۳، ص ۱۱۴؛ «بحارالانوار» ج ۴۲، ص ۲۵۲.

۴- ۱۴۸. دعای معروف «اللهم کن لولیک الحجه بن الحسن....» را نیز علمای بزرگوار برای شب های قدر، بخصوص شب بیست و سوم نقل نموده اند که ایستاده و نشسته و در هر حالی بخوانند. «الکافی» ج ۴، ص ۱۶۲؛ «التهذیب» شیخ طوسی، ج ۳، ص ۱۰۲؛ «بحارالانوار» ج ۹۴، ص ۳۴۹.

۵- ۱۴۹. مصباح المتهجد» طوسی، ص ۷۸۲؛ «اقبال الاعمال» ابن طاووس، ص ۵۶۹؛ «بحارالانوار» ج ۹۸، ص ۳۰۵.

۶- ۱۵۰. مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم علیه السلام» از ابتدای ج ۲.

در کتاب «زادالمعاد» از حضرت صادق علیه السلام نقل شده که فرمودند:

«هیچ روز نوروزی نیست مگر آنکه ما انتظار فرج می کشیم.»(۱)

پس مؤمن هم باید به امام خود تأسی کند و در انتظار و دعاگویی ایشان اهتمام زیاد نماید.

بیست و دوم: هر وقت غم و اندوهی رخ می دهد،(۲) باید مخصوصاً برای امام زمان علیه السلام دعا کند و رفع همّ و غمّ آن حضرت را از خداوند متعال طلب نماید؛ چون از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند:

«هر وقت غم و اندوهی بر قلب امام عارض می شود، آن غم در قلب شیعیانش نیز اثر می کند».

و از این جهت است که در بعضی اوقات، قلب مؤمن، محزون و غمناک می شود، با وجود آنکه در ظاهر هیچ سبب و علتی برای آن نمی یابد.

---

۱ - ۱۵۱. عوالی اللآلی» ابن جمهور احسایی، ج ۳، ص ۴۰؛ «وسائل الشیعه»، ج ۸، ص ۱۷۳؛ «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۳۰۸؛ «مستدرک الوسائل»، ج ۶، ص ۳۵۲.

۲- ۱۵۲. مطابق همان توقیع شریف امام زمان علیه السلام که فرمود: «واکثروا الدعاء لتعجیل الفرج فان ذلک فرجکم».

مطلب هشتم برخی از دعاهای مربوط به امام زمان علیه السلام

باید دانست که رسیدن به فواید و ثواب های دعا به صاحب الزمان علیه السلام و طلب تعجیل فرج و ظهور آن حضرت به نحو کامل، وقتی حاصل می شود که شخص در دعا به امام و طلب فرج و ظهورش از خداوند عالمیان، اهتمام زیاد و مداومت داشته باشد؛ یعنی زیاد دعا کند و فرج و ظهورش را از خداوند بخواهد، برای رفع غم و اندوه از قلب مبارک او و از حقّ تعالی درخواست نماید، به هر زبانی که میسّر شود؛ چه فارسی و چه عربی و غیر از آنها.

برخی آداب دعا برای حضرت

برخی آداب دعا برای حضرت (۱)

۱- سزاوار است که هنگام دعا برای امام زمان علیه السلام حالت تضرّع و زاری داشته باشد؛ مثل کسی که برای عزیزترین اهل خودش در هنگام اضطرار دعا می کند.

۱- ۱۵۳. علاوه بر آداب کلی دعا کردن؛ از جمله: استغفار و توبه، طاهر بودن، اخلاص و توجه به خداوند، صلوات در آغاز و پایان دعا، یقین و امید به استجابت و رحمت خداوند متعال ... .

۲- هدفش از دعا کردن صاحب الزمان علیه السلام اظهار محبّت به خداوند متعال و حضرت رسول صلی الله علیه وآله و امام زمان علیه السلام باشد.

۳- بهتر است همان دعاهایی را بخواند که از ائمه طاهرین علیهم السلام برای آن بزرگوار روایت شده است و آنها هم بسیار است که حقیر در این مختصر به ذکر چند دعا اکتفا می نمایم:

اوّل: در کتاب «فقیه»(۱) از حضرت امام محمّد تقی علیه السلام روایت شده است که بعد از هر نماز واجب، این دعا را بخوان:

«رَضِیتُ بِاللَّهِ رَبّاً وَ بِالإِسْلام دِیناً، وَ بِالقُرْآنِ کِتاباً، وَ بِمُحَمَّدٍ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ نَبِیّاً، وَ بِعَلِیٍّ وَلِیّاً، وَ الحَسَنِ وَ الحُسَیْنِ وَ عَلِیِّ بْنِ الحُسَیْنِ وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ وَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ وَ عَلِیِّ بْنِ مُوسی وَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِیٍّ وَ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَ الحَسَنِ بْنِ عَلِیٍّ وَ الحُجَّهِ بْنِ الحَسَنِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ أَئِمَّهً.

اللَّهُمَّ وَلِیُّکَ الحُجَّهُ فَاحْفَظْهُ مِنْ بَیْنِ یَدَیْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ، وَ عَنْ یَمِینِهِ وَ عَنْ شِمالِهِ، وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ، وَ امْدُدْ لَهُ فِی عُمْرِهِ، وَ اجْعَلْهُ القائِمَ بِأَمْرِکَ المُسْتَنْصِرَ لِدِینِکَ، وَ أَرِهِ ما یُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَیْنُهُ فِی نَفْسِهِ وَ ذُرِّیَّتِهِ وَ فِی أَهْلِهِ وَ مالِهِ وَ فِی شِیعَتِهِ وَ فِی عَدُوِّهِ، وَ أَرِهِمْ مِنْهُ ما یَحْذَرُونَ وَ أَرِهِ فِیهِمْ ما یُحِبُّ وَ تَقَرُّ بِهِ عَیْنُهُ، وَ اشْفِ صُدُورَنا وَ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِینَ».(۲)

۱- ۱۵۴. من لا یحضره الفقیه» شیخ صدوق، ج ۱، ص ۳۲۷.

۲- ۱۵۵. الکافی»، ج ۲، ص ۵۴۷؛ «بحار الانوار»، ج ۸۳، ص ۴۲.

دوم: در «بحارالانوار»(۱) و غیر آن از امام صادق علیه السلام روایت شده که این دعا را بعد از هر نماز بخوانند:

«اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ. اَللّهُمَّ إنَّ رَسُولَکَ الصّادِقَ المُصَدَّقَ الْأَمِینَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَ آلِهِ قالَ إنَّکَ قُلْتَ تَبارَکْتَ وَ تَعالَیْتَ ما تَرَدَّدْتُ فِی شَیءٍ أَنَا فاعِلُهُ کَتَرَدُّدِی فِی قَبْضِ رُوحِ عَبْدِیَ المُؤْمِنِ یَکْرَهُ المَوْتَ وَ أَنَا أَکْرَهُ مَسآئَتَهُ.

اَللّهُمَّ فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ لِوَلِیِّکَ الفَرَجَ وَ النَّصْرَ وَ العافِیَهَ وَ لا تَسُؤْنِی فِی نَفْسِی وَ لا فِی أَحَدٍ مِنْ أَحِبَّتِی».(۲)

سوم: در «فروع کافی»(۳) روایت شده که این دعا را در هر حال و هر وقتی بخوانند؛ به خصوص در ماه مبارک رمضان و به ویژه در شب بیست و سوم آن ماه، پس بعد از حمد خدا و صلوات بر خاتم انبیاءصلی الله علیه وآله می گویی:

«اَللّهُمَّ کُنْ لِوَلِیِّکَ الْحُجَّهِ بْنِ الحَسَنِ صاحِبَ الزَّمانِ عَلَیْهِ وَ عَلی آبآئِهِ الصَّلاهُ وَ السَّلامُ فِی هذِهِ السّاعَهِ وَ فِی کُلِّ ساعَهٍ وَلِیّاً وَ حافِظاً وَ ناصِراً(۴) و

۱- ۱۵۶. بحارالانوار» ج ۸۳، ص ۷.

۲- ۱۵۷. مصباح المتهجد» طوسی، ص ۵۷؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۱۲؛ «مصباح کفعمی»، ص ۲۳؛ «مهج الدعوات» ابن طاووس، ص ۱۳۴؛ «فلاح السائل» ابن طاووس، ص ۱۶۷.

۳- ۱۵۸. الکافی»، ج ۴، ص ۱۶۲.

۴- ۱۵۹. در برخی از کتاب ها چنین است: «قائداً و ناصراً و دلیلًا و عیناً»؛ «تهذیب الاحکام» طوسی، ج ۳، ص ۱۰۳؛ «مصباح المتهجد» طوسی، ص ۶۳۰؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۲۰۳؛ «مصباح» کفعمی، ص ۵۸۶؛ فلاح السائل»، ص ۴۶.

دَلِيلاً وَ قآئِداً وَ عَيْناً(۱) حَتّی تُسْكِنَهُ أَرْضَکَ طَوْعاً وَ تُمَتِّعَهُ فِيها طَوِيلاً».(۲)

چهارم: در کتاب «جمال الاسبوع»(۳) از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام روایت شده است که باید صلوات بر حضرت صاحب الامر عجّل اللّه تعالی فرجه را به این کیفیت فرستاد:

«اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی وَلِيِّکَ وَ ابْنِ أَوْلِيآئِکَ الَّذِينَ فَرَضْتَ طاعَتَهُمْ وَ أَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ وَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهِيراً.

اَللَّهُمَّ انْصُرْهُ وَ انْتَصِرْ بِهِ لِدِينِکَ وَ انْصُرْ بِهِ أَوْلِيآئَکَ وَ أَوْلِيآئَهُ وَ شِيعَتَهُ وَ أَنْصارَهُ وَ اجْعَلْنا مِنْهُمْ.

اَللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ طاغٍ وَ باغٍ وَ مِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِکَ وَ احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمالِهِ وَ احْرُسْهُ وَ امْنَعْهُ مِنْ أَنْ يُوصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَکَ وَ آلَ رَسُولِکَ وَ أَظْهِرْ بِهِ العَدْلَ وَ أَيِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَ انْصُرْ ناصِرِيهِ وَ اخْذُلْ خاذِلِيهِ وَ اقْصِمْ بِهِ جَبابِرَةَ الكَفَرَةِ وَ اقْتُلْ بِهِ الكُفّارَ وَ المُنافِقِينَ وَ جَمِيعَ المُلْحِدِينَ حَيْثُ كانُوا مِنْ مَشارِقِ الأَرْضِ وَ مَغارِبِها وَ بَرِّها وَ بَحْرِها وَ سَهْلِها وَ جَبَلِها وَ امْلَأْ بِهِ الأَرْضَ عَدْلاً وَ أَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّکَ عَلَيْهِ وَ آلِهِ السَّلامُ وَ اجْعَلْنِی اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصارِهِ وَ أَعْوانِهِ وَ أَتْباعِهِ وَ

۱- ۱۶۰. در مصدر چنین آمده است: «عوناً و عیناً».

۲- ۱۶۱. اقبال الاعمال» ابن طاووس، ص ۸۵؛ «مستدرک الوسائل» محدث نوری، ج ۷، ص ۴۸۳.

۳- ۱۶۲. جمال الأسبوع» ابن طاووس، ص ۴۹۳.

شِيعَتِهِ وَ أَرِنِی فِی آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلامُ ما يَأْمُلُونَ وَ فِی عَدُوِّهِمْ ما يَحْذَرُونَ إِلهَ الحَقِّ رَبَّ العالَمِينَ آمِينَ».(۱)

مؤلف گوید: چون این صلوات، مشتمل است بر دعای به آن حضرت، خواندن آن در هر حال و هر وقتی مناسب است.

پنجم: دعایی است که در «جمال الاسبوع»(۲) از حضرت رضاعلیه السلام روایت شده است که با این دعا به حضرت حجت عجّل اللّه تعالی فرجه دعا نمایند. این دعا وقت مخصوصی ندارد؛ بلکه هر وقت که توانستند این دعا را بخوانند، و این حقیر عاصی را نیز به خیر یاد کنند، دعا چنین است:

«اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ ادْفَعْ عَنْ وَلِيِّکَ وَ خَليفَتِکَ وَ حُجَّتِکَ عَلی خَلْقِکَ، وَ لِسانِکَ الْمُعَبِّرِ عَنْکَ بِإِذْنِکَ النّاطِقِ بِحِکْمَتِکَ، وَ عَيْنِکَ النّاظِرَهِ فِی بَرِيَّتِکَ وَ شاهِداً عَلی عِبادِکَ، الْحاجِّ(۳) الْمجاهِدِ الْمُجْتَهِدِ عَبْدِکَ العآئِذِ بِکَ.

اللّٰهُمَّ وَ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ ما خَلَقْتَ وَ ذَرَأْتَ وَ بَرَأْتَ وَ أَنْشَأْتَ وَ صَوَّرْتَ، وَ احفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ وَ عَنْ يَمِينِهِ وَ عَنْ شِمالِهِ وَ مِنْ فَوْقِهِ وَ مِنْ تَحْتِهِ بِحِفْظِکَ الَّذِی لا يَضِيعُ مَنْ حَفِظْتَهُ بِهِ، وَ احْفَظْ فِيهِ رَسُولَکَ وَ وَصِيَّ رَسُولِکَ وَ آبآئَهُ أَئِمَّتِکَ وَ دَعائِمَ دِينِکَ صَلَواتُکَ عَلَيْهِمْ اَجمَعين، وَ اجْعَلْهُ فِی

۱- ۱۶۳. مصباح المتهجد» طوسی، ص ۴۰۵؛ «البلد الامین» کفعمی، ص ۳۰۴؛ «بحارالانوار»، ج ۹۱، ص ۷۸.

۲- ۱۶۴. جمال الاسبوع» ابن طاووس، ص ۵۱۲.

۳- ۱۶۵. در مصدر چنین آمده: «الجحجاح» به معنای بزرگ مرد سخی و کریم. «لسان العرب» ج ۲، ص ۴۲۰.

وَدیعَتِکَ الَّتِی لا تَضِیعُ وَ فِی جِوارِکَ الَّذِی لا یُخْفَرُ(۱) وَ فِی مَنْعِکَ وَ عِزِّکَ الَّذِی لا یُقْهَرُ.

اَللَّهُمَّ وَ آمِنْهُ بِأَمانِکَ الوَثِیقِ الَّذِی لا یُخْذَلُ مَنْ أَمِنْتَهُ بِهِ، وَ اجْعلْهُ فِی کَنَفِکَ الَّذِی لا یُضامُ مَنْ کانَ فِیهِ، وَ انْصُرْهُ بِنَصْرِکَ العَزِیزِ، وَ أَیِّدْهُ بِجُنْدِکَ الغالِبِ وَ قَوِّهِ بِقُوَّتِکَ وَ أَرْدِفْهُ بِمَلاَئِکَتِکَ.

اَللَّهُمَّ وَالِ مَنْ والاهُ وَ عادِ مَن عاداهُ، وَ أَلْبِسْهُ دِرْعَکَ الحَصِینَهَ وَ حُفَّهُ بِالمَلاَئِکَهِ حَفّاً.

اَللَّهُمَّ وَ بَلِّغْهُ أَفْضَلَ ما بَلَّغْتَ القآئِمِینَ بِقِسْطِکَ مِنْ أَتْباعِ النَّبِیِّینَ.

اَللَّهُمَّ اشْعَبْ بِهِ الصَّدْعَ وَ ارْتُقْ بِهِ الفَتْقَ وَ أَمِتْ بِهِ الجَوْرَ وَ أَظْهِرْ بِهِ العَدْلَ وَ زَیِّنْ بِطُولِ بَقآئِهِ الأَرْضَ، وَ أَیِّدْهُ بِالنَّصْرِ وَ انْصُرْهُ بِالرُّعْبِ، وَ افْتَحْ لَهُ فَتْحاً یَسِیراً وَ اجْعَلْ لَهُ مِنْ لَدُنْکَ عَلی عَدُوِّکَ وَ عَدُوِّهِ سُلْطاناً نَصِیراً.

اَللَّهُمَّ اجْعَلْهُ القآئِمَ المُنْتَظَرَ وَ الإمامَ الَّذِی بِهِ تَنْتَصِرُ وَ أَیِّدْهُ بِنَصْرٍ عَزِیزٍ وَ فَتْحٍ قَرِیبٍ وَ وَرِّثْهُ مَشارِقَ الأَرْضِ وَ مَغارِبَهَا اللّاتِی بارَکْتَ فِیها، وَ أَحْیِ بِهِ سُنَّهَ نَبِیِّکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَ آلِهِ حَتّی لا یَسْتَخْفِیَ بِشَیْ ءٍ مِنَ الحَقِّ مَخافَهَ أَحَدٍ مِنَ الخَلْقِ، وَ قَوِّ ناصِرَهُ وَ اخذُلْ خاذِلَهُ وَ دَمْدِمْ عَلی مَنْ نَصَبَ لَهُ وَ دَمِّرْ عَلی مَنْ غَشَّهُ.

اَللَّهُمَّ وَ اقْتُلْ بِهِ جَبابِرَهَ الکُفْرِ وَ عُمَدَهُ وَ دَعآئِمَهُ وَ القُوّامَ بِهِ، وَ اقْصِمْ بِهِ رُؤُسَ الضَّلالَهِ وَ شارِعَهَ البِدَعَهِ وَ مُمِیتَهَ السُّنَّهِ وَ مُقَوِّیَهَ الباطِلِ وَ اَذْلِلْ بِهِ

ص:۸۴

۱- ۱۶۶. در مصدر چنین آمده: «لا یُحتَقَرُ».

الجَبّارِينَ، وَ أَبِرْ بِهِ الْکافِرِينَ(۱) وَ جَمِيعَ المُلْحِدِينَ حَيْثُ كانُوا وَ أَينَ كانُوا مِنْ مَشارِقِ الأَرْضِ وَ مَغارِبِها وَ بَرِّها وَ بَحْرِها وَ سَهْلِها وَ جَبَلِها حَتّى لا تَدَعَ مِنْهُمْ دَيّاراً وَ لا تُبْقِ لَهُمْ آثاراً.

اَللّٰهُمَّ وَ طَهِّرْ مِنْهُمْ بِلادَکَ وَ اشْفِ مِنْهُمْ عِبادَکَ وَ أعِزَّ بِهِ المُؤْمِنِينَ وَ أَحْيِ بِهِ سُنَنَ المُرْسَلِينَ وَ دارِسَ حُكْمِ النَّبِيِّينَ، وَ جَدِّدْ بِهِ مَا مُحِيَ مِنْ دِينِکَ وَ بُدِّلَ مِنْ حُكْمِکَ حَتّى تُعِيدَ دِينَکَ بِهِ وَ عَلى يَدَيْهِ غَضّاً جَدِيداً صَحِيحاً مَحْضاً لا عِوَجَ فِيهِ وَ لا بِدْعَهَ مَعَهُ حَتّى تُنِيرَ بِعَدْلِهِ ظُلَمَ الجَوْرِ وَ تُطْفِيَ بِهِ نِيرانَ الكُفْرِ وَ تُظْهِرَ بِهِ مَعاقِدَ الحَقِّ وَ مَجْهُولَ العَدْلِ وَ تُوضِحَ بِهِ مُشْكِلاتِ الحُكْمِ.

اَللّٰهُمَّ وَ إِنَّهُ عَبْدُکَ الَّذِی اسْتَخْلَصْتَهُ لِنَفْسِکَ وَ اصْطَفَيْتَهُ مِنْ خَلْقِکَ وَ اصْطَفَيْتَهُ عَلى عِبادِکَ وَ ائْتَمَنْتَهُ عَلى غَيْبِکَ وَ عَصَمْتَهُ مِنَ الذُّنُوبِ وَ بَرَّأْتَهُ مِنَ العُيُوبِ وَ طَهَّرْتَهُ مِنَ الرِّجْسِ وَ صَرَفْتَهُ عَنِ الدَّنَسِ وَ سَلَّمْتَهُ مِنَ الرَّيْبِ.

اَللّٰهُمَّ فَإِنّا نَشْهَدُ لَهُ يَوْمَ القِيامَهِ وَ يَوْمَ حُلُولِ الطّآمَّهِ أَنَّهُ لَمْ يُذْنِبْ ذَنْباً وَ لَمْ يَأْتِ حُوباً وَ لَمْ يَرْتَكِبْ لَکَ مَعْصِيَهً وَ لَمْ يُضَيِّعْ لَکَ طاعَهً وَ لَمْ يَهْتِکْ لَکَ حُرْمَهً وَ لَمْ يُبَدِّلْ لَکَ فَرِيضَهً وَ لَمْ يُغَيِّرْ لَکَ شَرِيعَهً، وَ أَنَّهُ الاِمامُ التَّقِيُّ الهادِی (المَهدِیّ) المُهْتَدِی الطّاهِرُ التَّقِيُّ الوَفِيُّ الرَّضِيُّ الزَّكِيُّ.

اَللّٰهُمَّ فَصَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلى آبائِهِ وَ أَعْطِهِ فِی نَفْسِهِ وَ وَلَدِهِ وَ أَهْلِهِ وَ ذُرِّيَّتِهِ وَ أُمَّتِهِ وَ جَمِيعِ رَعِيَّتِهِ ما تُقِرُّ بِهِ عَيْنَهُ وَ تَسُرُّ بِهِ نَفْسَهُ وَ تَجْمَعُ لَهُ مُلْکَ المُمَلَّكاتِ كُلِّها، قَرِيبِها وَ بَعِيدِها وَ عَزِيزِها وَ ذَلِيلِها، حَتّى يَجْرِیَ حُكْمُهُ عَلى كُلِّ حُكْمٍ وَ يَغْلِبَ بِحَقِّهِ عَلى كُلِّ باطِلٍ.

۱- ۱۶۷. در مصدر چنین آمده: «الکافرین و المنافقین».

اَللَّهُمَّ وَ اسْلُکْ بِنا عَلی یَدَیْهِ مِنْهاجَ الهُدی وَ اَلمَحَجَّهَ العُظْمی وَ الطَّرِیقَهَ الوُسْطَی الَّتِی یَرْجِعُ إِلَیْهَا الغالِی وَ یَلْحَقُ بِهَا التّالِی.

اَللَّهُمَّ وَ قَوِّنـا عَلی طـاعَتِهِ وَ ثَبِّتْنـا عَلی مُشـایَعَتِهِ وَ امْنُنْ عَلَیْنـا بِمُتـابَعَتِهِ، وَ اجْعَلْنـا فِی حِزْبِهِ، القَوّامِینَ بِأَمْرِهِ، الصّـابِرِینَ مَعَهُ الطّـالِبِینَ رِضاکَ بِمُناصَحَتِهِ حَتّی تَحْشُرَنا یَوْمَ القِیامَهِ فِی أَنْصارِهِ وَ أَعْوانِهِ وَ مُقَوّیَهِ سُلْطانِهِ.

اَللَّهُمَّ صَـلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اجْعَـلْ ذلِـکَ کُلَّهُ مِنّا لَکَ خالِصاً مِنْ کُلِّ شَکٍّ وَ شُـبْهَهٍ وَ رِیآءٍ وَ سُـمْعَهٍ حَتّی لا نَعْتَمِـدَ بِهِ غَیْرَکَ وَ لا نَطْلُبَ بِهِ إِلّا وَجْهَکَ وَ حَتّی تُحِلَّنا مَحَلَّهُ وَ تَجْعَلَنا فِی الجَنَّهِ مَعَهُ وَ لا تَبْتَلِنا فِی أَمْرِهِ بِالسَّأْمَهِ وَ الکَسَلِ وَ الفَتْرَهِ وَ الفَشَلِ، وَ اجْعَلْنا مِمَّنْ تَنْتَصِـرُ بِهِ لِدِینِکَ وَ تُعِزُّ بِهِ نَصْـرَ وَلِیِّکَ، وَ لا تَسْـتَبْدِلْ بِنا غَیْرَنا فَإِنَّ اسْتِبْدالَکَ بِنا غَیْرَنا عَلَیْکَ یَسِیرٌ وَ هُوَ عَلَیْنا کَبِیرٌ، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْ ءٍ قَدِیرٌ.

اَللَّهُمَّ وَ صَـلِّ عَلی وُلاهِ عُهُودِهِ وَ بَلِّغْهُمْ آمالَهُمْ وَ زِدْ فِی آجالِهِمْ وَ انْصُـرْهُمْ وَ تَمِّمْ لَهُ(۱) ما أَسْـنَدْتَ اِلَیْهِمْ مِنْ أَمْرِ دِینِکَ وَ اجْعَلْنا لَهُمْ أَعْواناً وَ عَلی دِینِکَ أَنْصاراً، وَ صَلِّ عَلی آبآئِهِ الطّاهِرِینَ الأَئِمَّهِ الرّاشِدِینَ.

اَللَّهُمَّ فَإِنَّهُمْ مَعادِنُ کَلِماتِکَ وَ خُزّانُ عِلْمِکَ وَ وُلاهُ أَمْرِکَ وَ خالِصَـتُکَ مِنْ عِبادِکَ وَ خِیَرَتُکَ مِنْ خَلْقِکَ وَ أَوْلِیآئِکَ وَ سَـلآئِلُ أَوْلِیآئِکَ وَ صَفْوَتُکَ وَ أَوْلادُ أَصْفِیآئِکَ صَلَواتُکَ وَ رَحْمَتُکَ وَ بَرَکاتُکَ عَلَیْهِمْ أَجْمَعِینَ.

اَللَّهُمَّ وَ شُرَکآؤُهُ فِی أَمْرِهِ وَ مُعاوِنُوهُ عَلی طاعَتِکَ الَّذِینَ جَعَلْتَهُمْ حِصْنَهُ وَ

۱- ۱۶۸. در مصدر چنین آمده: «و تمّم لهم».

سِلاحَهُ وَ مَفْزَعَهُ وَ أَنْسَهُ الَّذِينَ سَلَوْا عَنِ الأهْلِ وَ الأوْلادِ وَ تَجافُوا الوَطَنَ وَ عَطَّلُوا الوَثِيرَ مِنَ المِهادِ قَدْ رَفَضُوا تِجاراتِهِمْ وَ أَضَرُّوا بِمَعايِشِهِمْ وَ فُقِدُوا فِى أَنْدِيَتِهِمْ بَغَيْرِ غَيْبَةٍ عَنْ مِصْرِهِمْ وَ حالَفُوا البَعِيدَ مِمَّنْ عاضَدَهُمْ عَلى أَمْرِهِمْ وَ خالَفُوا القَرِيبَ مِمَّنْ صَدَّ عَنْ وِجْهَتِهِمْ وَ ائْتَلَفُوا بَعْدَ التَّدابُرِ وَ التَّقاطُعِ فِى دَهْرِهِمْ وَ قَطَعُوا الأَسْبابَ المُتَّصِلَهَ بَعاجِلِ حُطامٍ مِنَ الدُّنْيا، فَاجْعَلْهُمُ اللَّهُمَّ فِى حِرْزِكَ وَ فِى ظِلِّ كَنَفِكَ وَ رُدَّ عَنْهُمْ بَأْسَ مَنْ قَصَدَ إِلَيْهِمْ بِالعَداوَهِ مِنْ خَلْقِكَ وَ أَجْزِلْ لَهُمْ مِنْ دَعْوَتِكَ مِنْ كِفايَتِكَ وَ مَعُونَتِكَ لَهُمْ وَ تَأْيِيدِكَ وَ نَصْرِكَ إِيّاهُمْ ما تُعِينُهُمْ بِهِ عَلى طاعَتِكَ وَ أَزْهِقْ بِحَقِّهِمْ باطِلَ مَنْ أَرادَ إِطْفآءَ نُورِكَ وَ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ امْلَأْ بِهِمْ كُلَّ أُفُقٍ مِنَ الآفاقِ وَ قُطْرٍ مِنَ الأَقْطارِ قِسْطاً وَ عَدْلاً وَ مَرْحَمَهً[(۱)](#content_note_87_1) وَ فضْلاً وَ اشْكُرْ لَهُمْ عَلى حَسَبِ كَرَمِكَ وَ جُودِكَ وَ ما مَنَنْتَ بِهِ عَلَى القآئِمِينَ بِالقِسْطِ مِنْ عِبادِكَ وَ اذْخُرْ لَهُمْ مِنْ ثَوابِكَ ما تَرْفَعُ لَهُمْ بِهِ الدَّرَجاتِ إِنَّكَ تَفْعَلُ ما تَشآءُ وَ تَحْكُمُ ما تُرِيدُ، آمينَ رَبَّ العالَمِينَ».(۲)

ششم: صلواتی است که از امام زمان «عجّل اللَّه تعالی فرجه الشریف» در «جمال الاسبوع»(۳) و «بحار الانوار»(۴) روایت شده و مشتمل است بر دعا و صلوات بر آن حضرت صلوات اللَّه علیه:

ص:۸۷

۱- ۱۶۹. آنچه در مصدر آمده است: «رحمه».

۲- ۱۷۰. مصباح المتهجد» ص ۴۰۹؛ «مصباح کفعمی» ص ۵۴۸؛ «البلد الامین» ص ۸۱؛ «بحارالانوار»، ج ۹۲، ص ۳۳۲.

۳- ۱۷۱. جمال الاسبوع» ابن طاووس، ص ۵۰۰.

۴- ۱۷۲. بحارالانوار» ج ۵۲، ص ۱۹ و ج ۹۱، ص ۸۱.

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَ خاتَمِ النَّبِيِّينَ وَ حُجَّةِ رَبِّ العالَمِينَ، الْمُنْتَجَبِ فِى الْمِيثاقِ، الْمُصْطَفى فِى الظِّلالِ، الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَةٍ، الْبَرِى ءِ مِنْ كُلِّ عَيْبٍ، الْمُؤَمَّلِ لِلنَّجاهِ، الْمُرْتَجى لِلشَّفاعَهِ، الْمُفَوَّضِ إِلَيْهِ دِينُ اللَّهِ.

اَللَّهُمَّ شَرِّفْ بُنْيانَهُ وَ عَظِّمْ بُرْهانَهُ وَ أَفْلِجْ حُجَّتَهُ وَ ارْفَعْ دَرَجَتَهُ وَ أَضِئْ نُورَهُ وَ بَيِّضْ وَجْهَهُ وَ اعْطِهِ الْفَضْلَ وَ الْفَضِيلَهَ وَ الدَّرَجَهَ وَ الْوَسِيلَهَ الرَّفِيعَهَ وَ ابْعَثْهُ مَقاماً مَحْمُوداً يَغْبِطُهُ بِهِ الأَوَّلُونَ وَ الآخِرُونَ.

وَ صَلِّ عَلى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ قآئِدِ الْغُرِّ الْمحَجَّلِينَ وَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَ حُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَ وارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ العابِدِينَ وَ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَ حُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلى عَلِيِّ بْنِ مُوسى إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِّ العالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍ ّ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِ ّ العالَمِينَ.

وَصَلِ ّ عَلى عَلِيِ ّ بْنِ مُحَمَّدٍ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِ ّ العالَمِينَ.

وَصَلِّ عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍ ّ إِمامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّهِ رَبِ ّ العالَمِينَ.

وَ صَلِّ عَلَى الْخَلَفِ الصّالِحِ الهادِی الْمَهْدِیِّ إِمامِ الْهُدی إِمامِ الْمُؤْمِنِینَ وَ وارِثِ الْمُرْسَلِینَ وَحُجَّهِ رَبِّ العالَمِینَ.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ عَلى أَهْلِ بَيْتِهِ الأَئِمَّهِ الهادِينَ، العُلَماءِ الصّادِقِينَ، الأَبْرارِ الْمُتَّقِينَ، دَعآئِمِ دِينِکَ وَ أَرْكانِ تَوْحِيدِکَ وَ تَراجِمَهِ وَحْيِکَ، وَ حُجَجِکَ عَلى خَلْقِکَ وَ خُلَفآئِکَ فِی أَرْضِکَ، الَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِکَ وَ اصْطَفَيْتَهُمْ عَلى عِبادِکَ وَ ارْتَضَيْتَهُمْ لِدِينِکَ وَ خَصَصْتَهُمْ بِمَعْرِفَتِکَ وَ جَلَّلْتَهُمْ بِكَرامَتِکَ وَ غَشَّيْتَهُمْ بِرَحْمَتِکَ وَ رَبَّيْتَهُمْ بِنِعْمَتِکَ وَ غَذَّيْتَهُمْ بِحِكْمَتِکَ وَ أَلْبَسْتَهُمْ نُورَکَ وَ رَفَعْتَهُمْ فِی مَلَكُوتِکَ وَ حَفَفْتَهُمْ بِمَلآئِكَتِکَ وَ شَرَّفْتَهُمْ بِنَبِيِّکَ صَلَواتُکَ عَلَيهِ وَ آلِهِ.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِمْ صَلوهً كَثِيرَهً دآئِمَهً طَيِّبَهً لا يُحِيطُ بِها إِلّا أَنْتَ وَ لا يَسَعُها إِلّا عِلْمُکَ وَ لا يُحْصِيها أَحَدٌ غَيْرُکَ.

اَللّٰهُمَّ وَ صَلِّ عَلى وَلِيِّکَ الْمُحْيِی سُنَّتَکَ القآئِمِ بِأَمْرِکَ الدّاعِی إِلَيْکَ الدَّلِيلِ عَلَيْکَ وَ حُجَّتِکَ عَلى خَلْقِکَ وَ خَلِيفَتِکَ فِی أَرْضِکَ وَ شاهِدِکَ عَلى عِبادِکَ.

اَللّٰهُمَّ أَعِزَّ نَصْرَهُ وَ مُدَّ فِی عُمْرِهِ وَ زَيِّنْ الأَرْضَ بِطُولِ بَقآئِهِ.

اَللّٰهُمَّ اكْفِهِ بَغْیَ الحاسِدِينَ وَ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ الكآئِدِينَ وَ ازْجُرْ عَنْهُ إِرادَهَ الظّالِمِينَ وَ خَلِّصْهُ مِنْ أَيْدِی الجَبّارِينَ.

ص:۸۹

اَللّهُمَّ أَعْطِهِ فِی نَفْسِهِ وَ ذُرِّیَّتِهِ وَ شِیعَتِهِ وَ رَعِیَّتِهِ وَ خاصَّتِهِ وَ عآمَّتِهِ وَ عَدُوِّهِ وَ جَمِیعِ أَهْلِ الدُّنْیا ما تَقَرُّ بِهِ عَیْنَهُ وَ تَسُرُّ بِهِ نَفسَهُ وَ بَلِّغْهُ أَفْضَلَ ما أَمَّلَهُ فِی الدُّنْیا وَ الآخِرَهِ إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْ ءٍ قَدِیرٌ.

اَللّهُمَّ جَدِّدْ بِهِ ما مُحِیَ مِنْ دِینِکَ وَ أَحْیِ بِهِ ما بُدِّلَ مِنْ کِتابِکَ وَ أَظْهِرْ بِهِ ما غُیِّرَ مِنْ حُکْمِکَ حَتّی یَعُودَ دِینُکَ بِهِ وَ عَلی یَدَیْهِ غَضّاً جَدِیداً خالِصاً مُخْلَصاً لا شَکَّ فِیهِ وَ لا شُبْهَهَ مَعَهُ وَ لا باطِلَ عِنْدَهُ وَ لا بِدْعَهَ لَدَیْهِ.

اَللّهُمَّ نَوِّرْ بِنُورِهِ کُلَّ ظُلْمَهٍ وَ هُدَّ بِرُکْنِهِ کُلَّ بِدْعَهٍ وَ اهْدِمْ بِعِزَّتِهِ کُلَّ ضَلالَهٍ وَ اقْصِمْ بِهِ کُلَّ جَبّارٍ وَ أَخْمِدْ بِسَیْفِهِ کُلَّ نارٍ وَ أَهْلِکْ بِعَدْلِهِ کُلَّ جَبّارٍ وَ أَجْرِ حُکْمَهُ عَلی کُلِّ حُکْمٍ وَ أَذِلَّ بِسُلْطانِهِ کُلَّ سُلْطانٍ.

اَللّهُمَّ أَذِلَّ کُلَّ مَنْ ناواهُ وَ أَهْلِکْ کُلَّ مَنْ عاداهُ وَ امْکُرْ بِمَنْ کادَهُ وَ اسْتَأْصِلْ مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ وَ اسْتَهانَ بِأَمْرِهِ وَ سَعی فِی إِطْفاءِ نُورِهِ وَ أَرادَ إِخْمادَ ذِکْرِهِ.

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفی وَ عَلِیٍّ الْمُرْتَضی وَ فاطِمَهَ الزَّهْرآءِ وَالحَسَنِ الرِّضا وَ الحُسَیْنِ الْمُصَفّی وَ جَمِیعِ الأَوْصِیآءِ مَصابِیحِ الدُّجی وَ أَعْلامِ الهُدی وَ مَنارِ التُّقی وَ العُرْوَهِ الوُثْقی وَ الحَبْلِ المَتِینِ وَ الصِّراطِ المُسْتَقِیم، وَصَلِّ عَلی وَلِیِّکَ وَ وُلاهِ عَهْدِکَ وَ الأَئِمَّهِ مِنْ وُلْدِهِ وَمُدَّ(۱) فِی أَعْمارِهِمْ وَزِدْ فِی آجالِهِمْ وَ بَلِّغْهُمْ أَفْضَلَ آمالِهِمْ دِیناً وَ دُنْیاً وَ آخِرَهً، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْ ءٍ قَدِیرٌ».(۲)

ص:۹۰

۱- ۱۷۳. در «جمال الاسبوع»: «زِد فِی أعمارِهِم».

۲- ۱۷۴. مصباح المتهجد» شیخ طوسی، ص ۴۰۶؛ «الغیبه» شیخ طوسی، ص ۲۷۷؛ «مصباح کفعمی» ص ۵۴۵؛ «دلائل الامامه» طبری، ص ۳۰۲؛ «البلد الامین» ص ۷۹؛ «مفاتیح الجنان» شیخ عباس قمی.

خاتمه زیارت آل یاسین

کیفیت زیارت صاحب الزمان علیه السلام با زیارت آل یاسین

در کتاب «احتجاج»(۱) روایت شده است که حضرت صاحب الامر عجّل اللّه تعالی فرجه در توقیع شریف به محمّد بن عبداللّه بن جعفر حمیری امر فرموده بودند که هرگاه خواستید مرا زیارت کنید و به سوی من توجّه نمایید، پس چنین زیارت کنید و بگویید:

«سَلامٌ عَلی آلِ یس، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا داعِیَ اللّهِ وَ رَبّانِیَّ آیاتِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا بابَ اللّهِ وَ دَیّانَ دِینِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا خَلِیفَهَ اللّهِ وَ ناصِرَ حَقِّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا حُجَّهَ اللّهِ وَ دَلِیلَ إِرادَتِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا تالِیَ کِتابِ اللّهِ وَ تَرْجُمانَهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ فِی آناءِ لَیْلِکَ وَ أَطْرافِ نَهارِکَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا بَقِیَّهَ اللّهِ فِی أَرْضِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مِیثاقَ اللّهِ الَّذِی أَخَذَهُ وَ وَکَّدَهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَعْدَ اللّهِ الَّذِی ضَمِنَهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ أَیُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ وَ الْعِلْمُ الْمَصْبُوبُ، وَ الْغَوْثُ وَ الرَّحْمَهُ الْواسِعَهُ وَعْداً غَیْرَ مَکْذُوبٍ.

اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تَقُومُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تَقْعُدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تَقْرَأُ وَتُبَیِّنُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تُصَلِّی وَ تَقْنُتُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تَرْکَعُ وَتَسْجُدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تُهَلِّلُ وَ تُکَبِّرُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تَحْمَدُ وَ تَسْتَغْفِرُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ حِینَ تُصْبِحُ وَ تُمْسِی، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ فِی اللَّیْلِ إِذا یَغْشی

ص:۹۱

۱- ۱۷۵. احتجاج» طبرسی، ج ۲، ص ۴۹۲.

وَالنَّهارِ إِذا تَجَلّی اَلسَّلامُ عَلَیْک أَیُّها الْإِمامُ الْمَأْمُونُ، اَلسَّلامُ عَلَیْک أَیُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ، اَلسَّلامُ عَلَیْک بِجَوامِعِ السَّلامِ.

أُشْهِدُکَ یا مَوْلایَ! أَنّی أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لا شَرِیک لَهُ، وَ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ، لا حَبِیبَ إِلّا هُوَ وَ أَهْلُهُ.

وَ أَشْهَدُ أَنَّ أَمِیرَ الْمُؤْمِنِینَ حُجَّتُهُ، وَ الْحَسَنَ حُجَّتُهُ، وَ الْحُسَیْنَ حُجَّتُهُ، وَعَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ حُجَّتُهُ، وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ حُجَّتُهُ، وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَ مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتُهُ، وَ عَلِیَّ بْنَ مُوسی حُجَّتُهُ، وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ حُجَّتُهُ، وَ عَلِیَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ حُجَّتُهُ، وَ أَشْهَدُ أَنَّکَ حُجَّةُ اللَّهِ.

أَنْتُمُ الْأَوَّلُ وَ الْآخِرُ، وَ أَنَّ رَجْعَتَکُمْ حَقٌّ لا شَکَّ فِیها، یَوْمَ لا یَنْفَعُ نَفْساً إِیمانُها لَمْ تَکُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ کَسَبَتْ فِی إِیمانِها خَیْراً.

وَ أَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ، وَ أَنَّ ناکِراً وَ نَکِیراً حَقٌّ. وَ أَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ وَالْبَعْثَ حَقٌّ، وَ أَنَّ الصِّراطَ وَ الْمِرْصادَ حَقٌّ، وَ الْمِیزانَ حَقٌّ، وَالْحِسابَ حَقٌّ، وَالْجَنَّهَ حَقٌّ، وَ النّارَ حَقٌّ، وَ الْوَعْدَ وَ الْوَعِیدَ بِهِما حَقٌّ.

یا مَوْلایَ! شَقِیَ مَنْ خالَفَکُمْ وَ سَعِدَ مَنْ أَطاعَکُمْ، فَاشْهَدْ عَلی ما أَشْهَدْتُکَ عَلَیْهِ، وَ أَنَا وَلِیٌّ لَکَ، بَرِی ءٌ مِنْ عَدُوِّکَ، فَالْحَقُّ ما رَضِیتُمُوهُ، وَ الْباطِلُ ما سَخِطْتُمُوهُ، وَ الْمَعْرُوفُ ما أَمَرْتُمْ بِهِ، وَ الْمُنْکَرُ ما نَهَیْتُمْ عَنْهُ، فَنَفْسِی مُؤْمِنَهٌ بِاللَّهِ وَحْدَهُ لا شَرِیک لَهُ، وَ بِرَسُولِهِ وَ بِأَمِیرِالْمُؤْمِنِینَ وَ بِکُمْ یا مَوْلایَ! أَوَّلِکُمْ وَآخِرِکُمْ، وَ نُصْرَتِی مُعَدَّهٌ لَکُمْ، وَ مَوَدَّتِی خالِصَهٌ لَکُمْ، آمِینَ آمِینَ».(1)

۱- ۱۷۶. بحارالانوار»، ج ۵۳، ص ۱۷۱.

دعای بعد از زیارت آل یاسین

دعایی که بعد از این زیارت باید خوانده شود، چنین است:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِیمِ، اَللَّهُمَّ إِنِّی أَسْئَلُکَ أَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ نَبِیِّ رَحْمَتِکَ وَ کَلِمَهِ نُورِکَ، وَ أَنْ تَمْلَأَ قَلْبِی نُورَ الْیَقِینِ، وَ صَدْرِی نُورَ الْإِیمانِ، وَفِکْرِی نُورَ النیات وَ عَزْمِی نُورَ الْعِ[illegible]وَ قُوَّتِی نُورَ الْعَمَلِ، وَ لِسانِی نُورَ الصِّدْقِ، وَ دِینِی نُورَ الْبَصآئِرِ مِنْ عِنْدِکَ، وَ بَصَرِی نُورَ الضِّیآءِ، وَ سَمْعِی نُورَ الْحِکْمَهِ، وَ مَوَدَّتِی نُورَ الْمُوالاهِ لِمُحَمَّدٍ وَ آلِهِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ حَتّی أَلْقاکَ، وَقَدْ وَفَیْتُ بِعَهْدِکَ وَ مِیثاقِکَ، فَیَسَعَنِی رَحْمَتُکَ یا وَلِیُّ یا حَمِیدُ.

اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ حُجَّتِکَ فِی أَرْضِکَ، وَ خَلِیفَتِکَ فِی بِلادِکَ، وَ الدّاعِی إِلی سَبِیلِکَ، وَ الْقآئِمِ بِقِسْطِکَ، وَ الثّآئِرِ بِأَمْرِکَ، وَلِیِّ الْمُؤْمِنِینَ وَبَوارِ الْکافِرِینَ، وَ مُجَلِّی الظُّلْمَهِ وَ مُنِیرِ الْحَقِّ، وَ النّاطِقِ بِالْحِکْمَهِ وَ الصِّدْقِ، وَ کَلِمَتِکَ التّآمَّهِ فِی أَرْضِکَ، الْمُرْتَقِبِ الْخآئِفِ وَ الْوَلِیِّ النّاصِحِ، سَفِینَهِ النَّجاهِ وَعَلَمِ الْهُدی وَنُورِ أَبْصارِ الْوَری وَ خَیْرِ مَنْ تَقَمَّصَ وَ ارْتَدی وَ مُجَلِّی الْعَمی الَّذِی یَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلاً وَ قِسْطاً، کَما مُلِئَتْ ظُلْماً وَ جَوْراً، إِنَّکَ عَلی کُلِّ شَیْ ءٍ قَدِیرٌ.

اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلی وَلِیِّکَ وَ ابْنِ أَوْلِیآئِکَ، الَّذِینَ فَرَضْتَ طاعَتَهُمْ وَأَوْجَبْتَ حَقَّهُمْ، وَ أَذْهَبْتَ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَ طَهَّرْتَهُمْ تَطْهِیراً.

اَللَّهُمَّ انْصُرْهُ وَ انْتَصِرْ بِهِ لِدِینِکَ، وَ انْصُرْ بِهِ أَوْلِیآءَکَ وَ أَوْلِیآءَهُ وَ شِیعَتَهُ وَأَنْصارَهُ، وَ اجْعَلْنا مِنْهُمْ.

اَللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ کُلِّ باغٍ وَ طاغٍ، وَ مِنْ شَرِّ جَمِیعِ خَلْقِکَ، وَ احْفَظْهُ مِنْ

بَیْنِ یَدَیْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ، وَ عَنْ یَمِینِهِ وَ عَنْ شِمالِهِ، وَ احْرُسْهُ وَ امْنَعْهُ مِنْ أَنْ یُوصَلَ إِلَیْهِ بِسُوءٍ، وَ احْفَظْ فِیهِ رَسُولَکَ وَ آلَ رَسُولِکَ، وَ أَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ، وَأَیِّدْهُ بِالنَّصْرِ، وَ انْصُرْ ناصِرِیهِ وَ اخْذُلْ خاذِلِیهِ، وَ اقْصِمْ قاصِمِیهِ وَاقْصِمْ بِهِ جَبابِرَةَ الْکُفْرِ، وَ اقْتُلْ بِهِ الْکُفّارَ وَ الْمُنافِقِینَ، وَجَمِیعَ الْمُلْحِدِینَ حَیْثُ کانُوا، مِنْ مَشارِقِ الْأَرْضِ وَ مَغارِبِها، بَرِّها وَ بَحْرِها، وَ امْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلاً، وَأَظْهِرْ بِهِ دِینَ نَبِیِّکَ صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِهِ، وَ اجْعَلْنِی اللَّهُمَّ مِنْ أَنْصارِهِ وَ أَعْوانِهِ، وَ أَتْباعِهِ وَ شِیعَتِهِ، وَ أَرِنِی فِی آلِ مُحَمَّدٍ عَلَیْهِمُ السَّلامُ ما یَأْمُلُونَ، وَ فِی عَدُوِّهِمْ ما یَحْذَرُونَ، إِلهَ الْحَقِّ آمِینَ، یا ذَا الْجَلالِ وَ الْإِکْرامِ، یا أَرْحَمَ الرّاحِمِینَ».(۱)

دعای دیگر برای امام

مداومت بر این دعای شریف که در «مهج الدعوات»(۲) و با سند معتبر از امام محمّد باقرعلیه السلام روایت شده، مستحب است، (در این خصوص برای این حقیر واقعه شریفی اتفاق افتاد که ذکر آن منافی با اختصار است):

«اَللَّهُمَّ إِنَّکَ تَری وَ لا تُری وَ أَنْتَ بِالْمَنْظَرِ الْأَعْلی وَ إِنَّ إِلَیْکَ الْمُنْتَهی وَ الرُّجْعی وَ أَنَّ لَکَ الْآخِرَةَ وَ الْأُولی وَ أَنَّ لَکَ الْمَماةَ وَ الْمَحْیی وَ رَبِّ أَعُوذُ بِکَ أَنْ أَذِلَّ أَوْ أَخْزی .(۳)

۱- ۱۷۷. احتجاج» ج ۲، ص ۴۹۴؛ «بحارالانوار» ج ۵۳، ص ۱۷۲.

۲- ۱۷۸. مهج الدعوات» ابن طاووس، ص ۱۷۲.

۳- ۱۷۹. بحارالانوار»، ج ۹۱، ص ۲۶۸.

دعای دیگر که باید بسیار خوانده شود، این است:

«یا اَللَّهُ یا رَحْمنُ یا رَحِیمُ، یا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ ثَبِّتْ قَلْبِی عَلی دِینِکَ».(۱)

جبرئیـل علیه السـلام به حضـرت رسول صـلی الله علیه وآله عرض کرد: بدانیـد که من با هیـچ یک از انبیاء به قـدر شـما محبّت نداشته ام، پس این دعا را بسیار بخوانید.

حقیر گوید: معلوم است که جبرئیل علیه السلام در مقام اظهار محبّت کامل به آن حضرت صلی الله علیه وآله، اگر تحفه بهتری سراغ داشت آن را ذکر می نمود.

با چند رباعی که حقیر آن را سروده ام، کتاب را به پایان می برم:

عید آمد و شد ز لاله بستان پر نور

هر کس به خیالی به جهان شد مسرور

ما را غم و محنت و الم شد پر زور

زانرو که جمالت بود از ما مستور

ای ماحصل مراد از کون و مکان

بازا که شود جهان به تو رشک جنان

بی دیدن طلعت تو ای جان جهان

حظّی نبود مرا زباغ و بستان

ص:۹۵

۱- ۱۸۰. معروف به دعـای غریق که از امام صادق علیه السـلام نقل شـده است: «بحارالانوار»، ج ۵۲، ص ۱۴۸؛ «اعلام الوری» طبرسی، ص ۴۳۲؛ «الصراط المستقیم» نباطی بیاضی، ج ۲، ص ۲۲۸؛ «کمال الدین»، ج ۲، ص ۳۵۱؛ «منتخب الانوار»، ص ۸۰؛ «مهج الدعوات»، ص ۳۳۲.

این دل که به مهر تو سرشته زآغاز

افتاده زدوری تو در سوز و گداز

زان پیش که خصم دون به ما طعنه زند

ما را به یکی نظاره شاها بنواز

به کمک و تأیید خداوند متعال، کتاب «کنز الغنائم فی فوائد الدعاء للقائم ارواحنا له الفداء» تمام شد.

و الحمد للّٰه الّذی هدانا لهذا و ما کنّا لنهتدی لو لا أن هدانا اللّٰه

ماه رجب المرجّب(۱)

۱۳۳۳ ه .ق

ص:۹۶

---

۱ – ۱۸۱. بازنویسی و تحقیق این کتاب شریف، در حدود یک قرن بعد؛ یعنی در تاریخ رجب المرجّب سال ۱۴۳۰ هجری قمری انجام گرفت. روح مرحوم مؤلف شاد باد.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ یَسْتَوِی الَّذِینَ یَعْلَمُونَ وَالَّذِینَ لَا یَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ .ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹